

Polisfrågor

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet 61 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2011. De behandlade yrkandena rör bl.a. polisens arbetsmetoder, tull- och gränskontroller samt ordningslagen. Av yrkandena behandlas 27 förenklat eftersom samma eller i huvudsak samma frågor har behandlats av riksdagen tidigare under valperioden.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden och hänvisar bl.a. till pågående utredningar och beredningsarbeten.

I betänkandet finns 17 reservationer (S, MP, SD och V) och sex särskilda yttranden (S, MP, SD och V).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	8
Utskottets överväganden	9
Polisens befogenheter och arbetsmetoder m.m.	9
Fördelningen av olika slags resurser inom polisen	22
Tull- och gränskontroller	24
Frontex	29
Eritreas tvångsbeskattning av exileritreaner	32
Arbetet mot barnsexturism	34
Kostnader och säkerhet vid idrottsevenemang	37
Bevakningsföretag	40
Gendarmeriorganisation	42
”Allemansrätt” till gator och torg	43
Motioner som bereds förenklat	46
Reservationer	47
1. Provokation, punkt 1 (SD)	47
2. Infiltration, punkt 2 (S)	47
3. Utvidgat avlägsnande vid störande av allmän ordning, punkt 3 (SD)	48
4. Förundersökningsledning, punkt 6 (S)	48
5. Utredning av de nya polismetodernas effektivitet, punkt 7 (MP, V)	49
6. Ökade möjligheter för polisen att komma åt alkohol som innehas av unga, punkt 9 (S)	49
7. Polisen närvaro i hela landet, punkt 10 (S, V)	50
8. Kriminalsökhundar, punkt 11 (MP)	51
9. Temporära gränskontroller vid behov, punkt 14 (SD)	51
10. Avveckla Frontex, punkt 16 (V)	52
11. Utvärdering av Frontex verksamhet, punkt 17 (S, MP, V)	53
12. Eritreas tvångsbeskattning av exileritreaner, punkt 18 (S, V)	54
13. Arbetet mot barnsexturism, punkt 19 (S, MP, V)	55
14. Skattefinansiering av polisens bevakning av idrottsevenemang, punkt 20 (SD)	56
15. Kameraövervakning vid matcher, punkt 23 (S)	57
16. Gendarmeriorganisation, punkt 26 (SD)	57
17. ”Allemansrätt” till gator och torg, punkt 27 (MP, V)	58
Särskilda yttranden	59
1. Signalspaning, punkt 5 (S)	59
2. Skattefinansiering av polisens bevakning av idrottsevenemang, punkt 20 (S, MP, V)	59
3. Motioner som bereds förenklat, punkt 28 (S)	59
4. Motioner som bereds förenklat, punkt 28 (MP)	60
5. Motioner som bereds förenklat, punkt 28 (SD)	60
6. Motioner som bereds förenklat, punkt 28 (V)	60

<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	61
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011	61
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 28	68

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Polisens befogenheter och arbetsmetoder m.m.

1. Provokation

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Ju402 av Kent Ekeröth och Björn Söder (båda SD),

2011/12:Ju408 av Erik Almqvist och Kent Ekeröth (båda SD)
yrkande 2 och

2011/12:Ju411 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 30.

Reservation 1 (SD)

2. Infiltration

Riksdagen avslår motion

2011/12:Ju359 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 7.

Reservation 2 (S)

3. Utvidgat avlägsnande vid störande av allmän ordning

Riksdagen avslår motion

2011/12:Ju204 av Björn Söder och Kent Ekeröth (båda SD).

Reservation 3 (SD)

4. Genomsökning av båtar

Riksdagen avslår motion

2011/12:Ju317 av Thomas Finnborg (M).

5. Signalspaning

Riksdagen avslår motion

2011/12:Ju359 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 8.

6. Förundersökningsledning

Riksdagen avslår motion

2011/12:Ju359 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 44.

Reservation 4 (S)

7. Utredning av de nya polismetodernas effektivitet

Riksdagen avslår motion

2011/12:Ju326 av Lena Olsson m.fl. (V) yrkande 3.

Reservation 5 (MP, V)

8. Polisens användning av filmutrustning

Riksdagen avslår motion

2011/12:Ju348 av Ulf Berg (M).

9. Ökade möjligheter för polisen att komma åt alkohol som innehas av unga

Riksdagen avslår motion

2011/12:Ju359 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 62.

Reservation 6 (S)

Fördelningen av olika slags resurser

10. Polisnärvaro i hela landet

Riksdagen avslår motion

2011/12:N303 av Lars Ohly m.fl. (V) yrkande 3.

Reservation 7 (S, V)

11. Kriminalsökhundar

Riksdagen avslår motion

2011/12:Ju309 av Mats Pertoft (MP).

Reservation 8 (MP)

12. Nationella insatsstyrkan

Riksdagen avslår motion

2011/12:Ju277 av Stefan Caplan (M).

Tull- och gränskontroller

13. Översyn av tull- och gränskontroller

Riksdagen avslår motion

2011/12:Ju397 av Hans Wallmark (M).

14. Temporära gränskontroller vid behov

Riksdagen avslår motion

2011/12:Ju411 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 28.

Reservation 9 (SD)

15. Tullverkets befogenheter

Riksdagen avslår motion

2011/12:Ju355 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M).

Frontex

16. Avveckla Frontex

Riksdagen avslår motion

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 7.

Reservation 10 (V)

17. Utvärdering av Frontex verksamhet

Riksdagen avslår motion

2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 3.

Reservation 11 (S, MP, V)

*Eritreas tvångsbeskattning***18. Eritreas tvångsbeskattning av exileritreaner**

Riksdagen avslår motionerna
2011/12:Sk207 av Arhe Hamednaca (S),
2011/12:Sk344 av Fredrik Malm (FP) och
2011/12:U290 av Hillevi Larsson (S) yrkande 2.

Reservation 12 (S, V)

*Barnsexturism***19. Arbetet mot barnsexturism**

Riksdagen avslår motionerna
2011/12:Ju338 av Lena Olsson m.fl. (V) yrkande 2 och
2011/12:Ju359 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 37.

Reservation 13 (S, MP, V)

*Kostnader och säkerhet vid idrottsevenemang***20. Skattefinansiering av polisens bevakning av idrottsevenemang**

Riksdagen avslår motionerna
2011/12:Ju237 av Peter Jeppsson och Suzanne Svensson (båda S) och
2011/12:Ju384 av Mattias Karlsson och Josef Fransson (båda SD).

Reservation 14 (SD)

21. Större kostnader för idrottsförbunden för polisiära ordningsinsatser

Riksdagen avslår motion
2011/12:Ju351 av Christian Holm och Lena Asplund (båda M).

22. Anmälningssplikt

Riksdagen avslår motionerna
2011/12:Ju359 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 68 och
2011/12:Kr297 av Berit Högman m.fl. (S) yrkande 33.

23. Kameraövervakning vid matcher

Riksdagen avslår motion
2011/12:Kr297 av Berit Högman m.fl. (S) yrkande 34.

Reservation 15 (S)

*Bevakningsföretag***24. Översyn av regelverket inom bevakningsbranschen**

Riksdagen avslår motion
2011/12:Ju313 av Lars Beckman (M).

25. Länsstyrelsernas auktorisering av bevakningsföretag

Riksdagen avslår motion

2011/12:Ju353 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M).

*Gendarmeriorganisation***26. Gendarmeriorganisation**

Riksdagen avslår motion

2011/12:Ju398 av Mikael Jansson (SD).

Reservation 16 (SD)

*"Allemansrätt" till gator och torg***27. "Allemansrätt" till gator och torg**

Riksdagen avslår motion

2011/12:Kr278 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkande 20.

Reservation 17 (MP, V)

*Förenklad beredning***28. Motioner som bereds förenklat**

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 23 februari 2012

På justitieutskottets vägnar

Johan Linander

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Johan Linander (C), Krister Hammarbergh (M), Ewa Thalén Finné (M), Kerstin Haglö (S), Ulrika Karlsson i Uppsala (M), Christer Adelsbo (S), Jan R Andersson (M), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Patrick Reslow (M), Maria Ferm (MP), Caroline Szyber (KD), Kent Ekeröth (SD), Lena Olsson (V), Mattias Jonsson (S) och Roger Haddad (FP).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet 61 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2011. De behandlade yrkandena rör bl.a. polisens arbetsmetoder, tull- och gränskontroller samt ordningslagen. Av yrkandena behandlas 27 förenklat eftersom samma eller i huvudsak samma frågor har behandlats av riksdagen tidigare under valperioden.

Utskottets överväganden

Polisens befogenheter och arbetsmetoder m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår elva motionsyrkanden om polisens befogenheter och arbetsmetoder m.m. Motionerna handlar bl.a. om brottsprovokation, infiltration, avlägsnande av ordningsstörande folksamlingar, kroppsvisitation och polisiär förundersökningsledning.

Jämför reservationerna 1 (SD), 2 (S), 3 (SD), 4 (S), 5 (MP, V) och 6 (S) samt särskilt yttrande 1 (S).

Provokation och infiltration

Motionerna

I motion 2011/12:Ju402 (SD) begärs det ökade möjligheter till brottsprovokation när det gäller bl.a. grov organiserad brottslighet samt olika typer av sexualbrott. Ett liknande yrkande återfinns i motion 2011/12:Ju411 (SD) yrkande 30. I motion 2011/12:Ju408 (SD) yrkande 2 anförs det att regeringen borde se över möjligheten att tillåta brottsprovokation i syfte att skaffa bevis mot ligor som ägnar sig åt människohandel.

I motion 2011/12:Ju359 (S) yrkande 7 begärs det att regeringen skyndsamt ska presentera ett förslag till lagstiftning som ger polisen möjlighet att arbeta med infiltration under rättssäkra former. Motionärerna anför att avsaknaden av bestämmelser om hur infiltrationsoperationer ska gå till hämmar polisens arbete.

Bakgrund

En särskild metod i arbetet med att upptäcka och beivra brott är s.k. provokation. I Sverige finns det inte någon uttrycklig författningsreglering av i vad mån de brottsbekämpande myndigheterna får använda sig av provokationer eller av den straffrättsliga betydelsen av att ett brott kommit till efter provokation. Viss provokation anses enligt allmänna principer vara tillåten (s.k. bevisprovokation), medan viss annan provokation anses vara otillåten (s.k. brottsprovokation). Gränsen mellan det ena och det andra slaget av provokation är emellertid inte alltid lätt att bestämma. Det finns inte heller i den juridiska doktrinen någon i alla delar enhetlig syn på denna gränsdragning, liksom inte heller på frågor om myndigheternas rapporterings-, anmälnings-, ingripande- och åtalsplikt samt straffansvar för en framprovocerad gärning.

I december 2010 lämnade Polismetodutredningen sitt slutbetänkande Särskilda spaningsmetoder (SOU 2010:103). I betänkandet föreslås bl.a. en reglering när det gäller sådana åtgärder som kan leda till att någon förmås att begå en brottslig gärning (särskilda provokativa åtgärder). Enligt förslaget ska sådana särskilda provokativa åtgärder få vidtas inom ramen för en förundersökning under förutsättning att det finns en stark misstanke om allvarlig brottslighet, att åtgärderna är av synnerlig vikt för utredningen och att skälen för åtgärderna uppväger det intrång eller men i övrigt som de innebär för allmänna eller enskilda intressen. Avgörande för tillåtligheten ska inte vara om åtgärden leder till (eller riskerar att leda till) att någon förmås att begå brott eller inte. Frågor om provokativa åtgärder inom ramen för en förundersökning ska enligt förslaget prövas av åklagaren. Brott som någon har förmåtts att begå genom en särskild provokativ åtgärd ska inte få lagföras. Det innebär att en generell straffrihetsregel införs för dessa fall. Den föreslagna regleringen skiljer alltså mellan tillåtligheten av provokativa åtgärder som polisiär arbetsmetod och provokationens straffrättsliga konsekvenser.

När det gäller sådan spaning som utförs dolt under täckmantel – infiltration – sker den i dag med stöd av de allmänna befogenheterna i polislagen. Polismetodutredningen bedömer att infiltrationsoperationer i sig inte utgör ett sådant intrång i den personliga integriteten att de behöver regleras särskilt. Däremot finns det skäl att närmare reglera vissa särskilda åtgärder som vidtas i samband med infiltrationsoperationer. Här nämner utredningen särskilt tillträde till bostad och tillstånd att begå annars brottsliga gärningar. Vidare föreslås det att en åklagare ska få besluta att lägga ned en förundersökning, om det finns anledning att anta att det genom förundersökningens fortsatta bedrivande eller genom lagföring av brottet skulle uppstå en påtaglig risk för att avslöja eller på annat sätt äventyra syftet med en infiltrationsoperation. Polismetodutredningens betänkande har remitterats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottet har tidigare behandlat motionsyrkanden om provokation och infiltration, senast under våren 2011 (bet. 2010/11:JuU7 s. 9 f.). Utskottet avslag då samtliga motionsyrkanden med hänvisning till att beredningen av Polismetodutredningens förslag inte borde föregripas.

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan bereds Polismetodutredningens förslag för närvarande inom Regeringskansliet. Utredningen har bl.a. föreslagit en lagreglering när det gäller provokativa åtgärder inom ramen för en förundersökning som kan leda till att någon förmås att begå en brottslig gärning. Utredningen har även lämnat förslag när det gäller vissa särskilda åtgärder som vidtas i samband med infiltrationsoperationer. Utskottet anser fortfarande att beredningen av Polismetodutredningens förslag inte bör föregripas och

avstyrker därför motionerna 2011/12:Ju402 (SD), 2011/12:Ju411 (SD) yrkande 30, 2011/12:Ju408 (SD) yrkande 2 och 2011/12:Ju359 (S) yrkande 7.

Utvidgat avlägsnande vid störande av allmän ordning

Motionen

I motion 2011/12:Ju204 (SD) begärs det att polisen ska få verkställa ett utvidgat avlägsnande enligt 13 c § andra stycket polislagen (1984:387) på ett sådant sätt att rörelsefriheten för deltagarna i folksamlingen inskränks för längre tid än två timmar. Enligt motionärerna förekommer det att polisen inte hinner transportera bort deltagarna i den störande folksamlingen inom den nuvarande tidsgränsen.

Bakgrund

I 13 c § första stycket polislagen (1984:387) föreskrivs att om en folksamling genom sitt uppträdande stör den allmänna ordningen eller utgör en omedelbar fara för denna, får deltagarna i folksamlingen avvisas eller avlägsnas från det område eller utrymme de befinner sig, om det är nödvändigt för att ordningen ska kunna upprätthållas. Bestämmelsen ger polisen befogenhet att avlägsna deltagare i en ordningsstörande folksamling oavsett om var och en av deltagarna kan sägas ha bidragit till ordningsstörningen eller inte. Paragrafen gäller endast sådana folksamlingar som inte är allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar enligt ordningslagen (1993:1617).

Den 1 juli 2009 infördes ett nytt andra stycke i 13 c § polislagen. Lagändringen kom till för att ge polisen bättre möjligheter att ingripa mot vissa former av allvarigare ordningsstörningar, t.ex. i samband med idrotts-evenemang eller andra situationer där deltagare i en folksamling går till våldsamt angrepp mot en person eller egendom. Genom 13 c § andra stycket polislagen har polisen en möjlighet att genom avlägsnande transportera bort deltagare i ordningsstörande grupper eller folksamlingar längre sträckor och under längre tider än vad som är möjligt enligt första stycket. Ett utvidgat avlägsnande får enligt bestämmelsen inte verkställas på ett sådant sätt att rörelsefriheten för deltagarna i folksamlingen inskränks längre tid än två timmar. Tidsfristen börjar löpa vid den tidpunkt då rörelsefriheten för deltagarna i folksamlingen rent faktiskt inskränks. Typiskt sett sker detta när de som ska avlägsnas har avskiljts från den ordningsstörande händelsen och hålls kvar på platsen av polisen i avvaktan på transport. På motsvarande sätt slutar tidsfristen att löpa när ingripandet har upphört, dvs. när transporten har avslutats. Hur länge, inom ramen för två-timmarsfristen, ett avlägsnande får pågå bestäms av omständigheterna i det enskilda fallet. Det utvidgade avlägsnandet får dock aldrig pågå längre än

vad som krävs för att den allmänna ordningen på platsen där åtgärden vidtogs ska kunna upprätthållas (se prop. 2008/09:131 s. 20–21 och bet. 2008/09:JuU26 s. 10).

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan har polisen sedan juli 2009 möjlighet att transportera bort ordningsstörande grupper eller folksamlingar längre sträckor och under längre tider än vad som tidigare varit möjligt. Utskottet anser att den nuvarande regleringen är väl avvägd. Det finns därför inte skäl för något sådant initiativ från riksdagens sida som begärs i motion 2011/12: Ju204 (SD). Motionen bör avslås.

Genomsökning av båtar

Motionen

I motion 2011/12:Ju317 (M) anförs det att polisens rätt att genomsöka ett fordon för att söka efter vapen eller andra farliga föremål enligt 20 a § polislagen (1984:387) även borde omfatta båtar.

Bakgrund

Enligt 20 a § polislagen (1984:387) får en polis genomsöka ett fordon i den utsträckning det behövs för att söka efter vapen eller andra farliga föremål som är ägnade att användas vid brott mot liv eller hälsa, om det med hänsyn till omständigheterna kan antas att ett sådant föremål kan påträffas och förklaras förverkat enligt 36 kap. 3 § brottsbalken.

Bestämmelsen infördes den 1 juli 2006 och är utformad med bestämmelsen om kroppsvisitation i 19 § andra stycket 1 polislagen som förebild. Bakgrunden var bl.a. att vapen många gånger förvaras i bilar i stället för att innehavaren bär vapnet på sig för att på så sätt minska risken för ett polisingripande (prop. 2005/06:113 s. 22 och bet. 2005/06:JuU29 s. 8). För bestämmelsens tillämpning är det inte relevant vem som äger det aktuella fordonet. Det måste dock i det enskilda fallet finnas någon konkret omständighet som ger objektivt stöd för antagandet att vapen eller något annat farligt föremål kan komma att påträffas vid en genomsökning av fordonet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har förståelse för önskemålet om att polisen borde ha rätt att genomsöka båtar på samma sätt som fordon för att söka efter vapen och andra farliga föremål. Som framgår av motionen skulle detta förutsätta att tillämpningsområdet för 20 a § polislagen utvidgas. Utskottet är inte nu berett att föreslå ett sådant tillkännagivande och avstyrker därför motion 2011/12:Ju317 (M).

Signalspaning

Motionen

I motion 2011/12:Ju359 (S) yrkande 8 begärs det att Säkerhetspolisen ska få tillgång till information som har inhämtats genom signalspaning.

Bakgrund

Signalspaning är en metod som under lång tid har använts för att inhämta signaler i etern. Metoden har använts av Försvarets radioanstalt som har bedrivit signalspaning på uppdrag av bl.a. regeringen, Försvarmakten och polisen. Ett lagstiftningsarbete har under ett antal år bedrivits i syfte att reglera signalspaningsverksamheten hos Försvarets radioanstalt och att samtidigt utvidga den till att även kunna avse signaler i tråd (kommunikation som överförs i kabel, i t.ex. fiberoptiska nät).

Den 1 januari 2009 trädde lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet i kraft. Den 1 december 2009 infördes vissa ändringar i lagen för att förstärka integritetsskyddet vid signalspaning. Ändringarna innebär att syftet med signalspaning förtydligas genom att det i lag närmare anges för vilka preciserade ändamål verksamheten får bedrivas samt att endast regeringen, Regeringskansliet och Försvarmakten får inrikta Försvarets radioanstalts signalspaning (prop. 2008/09:201 och bet. 2009/10:FöU3).

I oktober 2008 uppdrog regeringen åt en särskild utredare att kartlägga Säkerhetspolisens och Rikskriminalpolisens behov av underrättelser om utländska förhållanden, utreda hur detta behov ska kunna tillgodoses på ett rättssäkert och effektivt sätt och lämna fullständiga författningsförslag i frågan (dir. 2008:120). I juli 2009 lämnade Utredningen om underrättelseinhämtning för vissa polisiära behov betänkandet Signalspaning för polisiära behov (SOU 2009:66). I betänkandet föreslås att Försvarets radioanstalt undantagsvis och efter tillstånd av domstol ska kunna utföra signalspaning i såväl etern som i tråd för att tillgodose polisens behov av underrättelser om utländska förhållanden. Det gäller enligt förslaget främst Säkerhetspolisens behov av underrättelser om allvarliga hot mot nationell eller internationell säkerhet.

Chefen för Justitiedepartementet beslutade den 3 mars 2010 att uppdra åt en utredare att biträda departementet med att ta fram ett kompletterande underlag om signalspaning för polisiära behov (Ju2010:B). Uppdraget avsåg att analysera olika sätt att skaffa information genom signalspaning för att tillgodose polisens behov. Uppdraget redovisades i promemorian Vem ska utföra signalspaning för polisiära behov.

Inom Regeringskansliet har därefter promemorian Polisens tillgång till signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet (Ds 2011:44) utarbetats. I promemorian lämnas ett förslag som innebär att Säkerhetspolisen och Rikskriminalpolisen ges möjlighet att inrikta signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet i syfte att t.ex. kartlägga strategiska förhållanden när

det gäller internationell terrorism och annan grov gränsöverskridande brottslighet som kan hota väsentliga nationella intressen. Förslaget får till följd att hela det regelverk som i övrigt gäller för signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet blir tillämpligt även vid inriktning från Säkerhetspolisen eller Rikskriminalpolisen. Promemorian är på remiss till den 8 mars 2012.

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan har man inom Regeringskansliet utarbetat ett förslag som innebär att Säkerhetspolisen och Rikskriminalpolisen ges möjlighet att inrikta signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet. Förslaget har remitterats. Utskottet vill inte föregripa den kommande beredningen av förslaget och avstyrker därför motion 2011/12:Ju359 (S) yrkande 8.

Förundersökningsledning

Motionen

I motion 2011/12:Ju359 (S) yrkande 44 föreslås det att polisen ska få leda fler förundersökningar än i dag. Motionärerna anför att det kan vara ändamålsenligt att polisen leder något mer komplicerade förundersökningar än i dag. Därmed får åklagarna möjlighet att koncentrera sig på svårare ärenden. Detta förutsätter enligt motionärerna kompetensutveckling hos polisiära förundersökningsledare.

Bakgrund

Ett beslut att inleda en förundersökning fattas, enligt 23 kap. 3 § rättegångsbalken, av en polismyndighet eller en åklagare. Om det är en polismyndighet som har inlett förundersökningen och det rör sig om en sak som inte är av enkel beskaffenhet ska förundersökningsledningen övertas av en åklagare så snart någon är skäligen misstänkt för brottet. Åklagaren ska också i annat fall överta ledningen när det är motiverat av särskilda skäl.

Den närmare definitionen av vad som utgör brott av enkel beskaffenhet anges på myndighetsnivå i Åklagarmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om ledning av förundersökning i brottmål, det s.k. fördelningscirkuläret. Cirkuläret har med stöd av 3 § förordningen (2004:1266) med instruktion för Åklagarmyndigheten meddelats av Åklagarmyndigheten i samråd med Rikspolisstyrelsen. Rikspolisstyrelsen har utfärdat likalydande föreskrifter i Rikspolisstyrelsens författningssamling. Av 4 § i Åklagarmyndighetens fördelningscirkulär framgår att de brott som anges i en bilaga till cirkuläret i regel ska anses vara av enkel beskaffenhet. Bland dessa brott finns misshandel, olaga hot, stöld, bedrägeri, skadegörelse och våld mot tjänsteman. Det finns vissa undantag från katalogen över brott som anses vara av enkel beskaffenhet. Det gäller t.ex. brott som innefattar våld eller hot mot närstående och s.k. hatbrott.

När det gäller förundersökning mot personer under 18 år finns en särreglering av förundersökningsledarskapet i 3 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare. Särregleringen innebär att förundersökningen alltid ska ledas av en åklagare om den unge är skäligen misstänkt för ett brott för vilket det är föreskrivet fängelse i mer än sex månader. Denna särreglering kommer emellertid att upphävas den 1 mars 2012 (prop. 2011/12:10, bet. 2011/12:JuU9 och rskr. 2011/12:120). Från och med den 1 mars 2012 kommer alltså polismyndigheterna att kunna leda förundersökningar mot unga lagöverträdare i fler fall än tidigare, t.ex. när det gäller misshandel, olaga hot och stöld.

Avskaffandet av särregleringen när det gäller förundersökningsledarskapet i ungdomsärenden härrör från ett förslag som Beredningen för rättsväsendets utveckling lade fram i delbetänkandet En ny uppgifts- och ansvarsfördelning mellan polis och åklagare (SOU 2005:84). I det betänkandet har beredningen även föreslagit att 23 kap. 3 § rättegångsbalken ska ändras så att polisen får vara förundersökningsledare inte bara i enkla ärenden (som nu) utan även i ärenden av medelsvår karaktär. Enligt förslaget ska åklagarna arbeta med de kvalificerade ärendena, dvs. ärenden där saken är av omfattande eller svår beskaffenhet. I betänkandet anförs det bl.a. att den brottsutredande verksamheten kan göras mer effektiv om åklagarnas arbete intensifieras när det gäller bekämpningen av den grövre brottsligheten, medan polisen på egen hand får sköta andra utredningar. Enligt uppgift från Justitiedepartementet planerar man att bereda dessa delar av betänkandet inom en överskådlig framtid.

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan finns det i betänkande SOU 2005:84 ett förslag om att ändra rättegångsbalkens regler om förundersökningsledning. Förslaget, som går i den riktning som föreslås i 2011/12:Ju359 (S) yrkande 44, kommer att beredas inom en överskådlig framtid. I avvaktan på resultatet av den beredningen anser inte utskottet att riksdagen bör ta något initiativ i frågan. Motionsyrkandet avstyrks.

Utredning av de nya polismetodernas effektivitet

Motionen

I motion 2011/12:Ju326 (V) yrkande 3 begärs det att de nya polismetodernas effektivitet ska utredas med bred parlamentarisk medverkan. I motionen nämns som exempel på sådana metoder buggning och annan hemlig övervakning samt infiltration. Motionärerna framhåller vikten av en ordentlig utvärdering bl.a. eftersom många av de metoder som används i dag enligt motionärerna är dyra, personalkrävande och integritetskränkande.

Bakgrund

Den 1 januari 2008 infördes hemlig rumsavlyssning (s.k. buggning) som ett nytt hemligt tvångsmedel (prop. 2005/06:178, prop. 2006/07:133, bet. 2007/08:JuU3 och rskr. 2007/08:11). Samtidigt med lagen (2007:978) om hemlig rumsavlyssning infördes lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott, s.k. preventiva tvångsåtgärder (prop. 2005/06:177, prop. 2006/07:133, bet. 2007/08:JuU3 och rskr. 2007/08:11). Den lagen ger de brottsbekämpande myndigheterna möjlighet att använda hemlig teleavlyssning, hemlig teleövervakning, hemlig kameraövervakning och postkontroll för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott. Både lagen om hemlig rumsavlyssning och lagen om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott är tidsbegränsade, och gäller för närvarande t.o.m. den 31 december 2013. Detsamma gäller lagen (2008:854) om åtgärder för att utreda vissa samhällsfarliga brott, som trädde i kraft den 1 januari 2009 (prop. 2011/12:22, bet. 2011/12:JuU12 och rskr. 2011/12:121).

I juni 2010 gav regeringen en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av hemliga tvångsmedel för särskilt allvarlig eller annars samhällsfarlig brottslighet (dir. 2010:62). Utredningen, som har tagit namnet Utredningen om vissa hemliga tvångsmedel, ska utvärdera hur de tre ovan nämnda tidsbegränsade lagarna om hemlig rumsavlyssning, preventiva tvångsåtgärder och åtgärder för att utreda vissa samhällsfarliga brott har tillämpats och analysera om regleringen av hemliga tvångsmedel för särskilt allvarlig eller annars samhällsfarlig brottslighet bör förändras i något eller några avseenden. Syftet med uppdraget är att ta slutlig ställning till lagarnas fortsatta giltighet och därmed till hur en framtida reglering av hemliga tvångsmedel för särskilt allvarlig eller annars samhällsfarlig brottslighet bör utformas. I utredningens uppdrag ingår bl.a. att analysera vilken nytta tvångsmedelsanvändningen enligt lagarna har haft och att göra en samlad analys av vilken inverkan lagarna har haft på den personliga integriteten. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2012 (dir. 2011:45).

I detta sammanhang kan även nämnas den årliga parlamentariska kontrollen av tillämpningen av bestämmelserna om hemlig teleavlyssning, hemlig teleövervakning och hemlig kameraövervakning vid förundersökning i brottmål. Denna kontroll utövas på grundval av redogörelser som regeringen redovisar i skrivelser till riksdagen. Regeringens årliga redogörelser om hur reglerna om hemlig teleavlyssning, hemlig teleövervakning och hemlig kameraövervakning vid förundersökning i brottmål har tillämpats bygger i sin tur på uppgifter från Åklagarmyndigheten och Rikspolisstyrelsen. Dessa myndigheter ska i samverkan och en gång per år lämna en gemensam redogörelse till regeringen för tillämpningen av bestämmelserna i rättegångsbalken om hemlig teleavlyssning, hemlig teleövervakning och hemlig kameraövervakning vid förundersökning i brottmål under föregående år. Regeringen har under de senaste åren preciserat sitt uppdrag till myndigheterna när det gäller denna redovisning. Myndigheterna har även

fått i uppdrag att redovisa hur de säkerställer att de uppgifter som de lämnar till regeringen är av hög kvalitet (se regeringens skrivelser 2010/11:66 s. 7–8 och 2011/12:39 s. 7–8 och respektive myndighets regleringsbrev för 2011).

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan pågår det för närvarande en översyn av de hemliga tvångsmedlen. Det ska bl.a. utvärderas hur de tidsbegränsade lagarna om hemlig rumsavlyssning, preventiva tvångsåtgärder och åtgärder för att utreda vissa samhällsfarliga brott har tillämpats. I uppdraget ingår vidare att analysera om regleringen av hemliga tvångsmedel för särskilt allvarlig eller annars samhällsfarlig brottslighet bör förändras i något eller några avseenden. Utredaren ska även analysera vilken nytta tvångsmedelsanvändningen har haft och att göra en samlad analys av vilken inverkan lagarna har haft på den personliga integriteten. Till detta kommer, som ovan nämnts, den årliga parlamentariska kontrollen av hur bestämmelserna om hemlig teleavlyssning, hemlig teleövervakning och hemlig kameraövervakning har tillämpats under föregående år.

Mot denna bakgrund anser inte utskottet att det behövs något sådant initiativ från riksdagens sida som föreslås i motion 2011/12:Ju326 (V) yrkande 3. Motionsyrkandet avstyrks.

Polisens användning av filmutrustning

Motionen

I motion 2011/12:Ju348 (M) anför det att ett sätt att både öka rättssäkerheten för gripna och omhändertagna personer och förbättra skyddet för polisen mot felaktiga påståenden om polisens agerande skulle vara att låta polisen använda filmutrustning i tjänsten i större utsträckning. Motionären anser att det bör utredas om och på vilket sätt dagens lagreglering gör det möjligt för polisen att använda filmutrustning. Utredningen bör enligt motionären även se över behovet av lagändringar.

Bakgrund

Övervakning med kamera kan ske genom användning av fjärrmanövrerade kameror. Sådan övervakning är reglerad i lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning och i 27 kap. rättegångsbalken.

När det gäller polisens användning av s.k. handmanövrerade kameror föreskrivs i 28 kap. 14 § första stycket rättegångsbalken att den som är anhållen eller häktad får underkastas bl.a. fotografering. Närmare bestämmelser finns i förordningen (1992:824) om fingeravtryck m.m. Även andra personer kan under en förundersökning bli föremål för bl.a. en sådan

åtgärd under förutsättning att det behövs för utredning av ett brott som kan följas av fängelse. När man tar till dessa åtgärder ska det alltid ske öppet i förhållande till den enskilde.

Polisens användning av handmanövrerade kameror i övrigt är för närvarande inte lagreglerad. Buggningsutredningen uttalade i sitt betänkande Om buggning och andra hemliga tvångsmedel (SOU 1998:46 s. 74) att det står polisen fritt att använda handmanövrerade kameror, antingen de är dolda eller inte; det framhölls emellertid att det inte finns något positivt lagstöd för en sådan åtgärd. Beredningen för rättsväsendets utveckling har i delbetänkandet Ökad effektivitet och rättssäkerhet i brottsbekämpningen (SOU 2003:74 s. 305) föreslagit att det ska införas vissa regler i polislagen om polisens användning av handmanövrerade kameror. Denna reglering föreslås omfatta användning av såväl stillbildskameror som videokameror och tillämpas oberoende av om den teknik som används är analog eller digital.

I Polismetodutredningens slutbetänkande Särskilda spaningsmetoder (SOU 2010:103 s. 258 f.) anges följande.

Det är mycket vanligt att de brottsbekämpande myndigheterna använder sig av filmning med handmanövrerad kamera i en spaningsoperation, oavsett om det sker i förundersökning eller i underrättelseverksamhet och oberoende av brottslighetens svårhetsgrad. Metoden kan i stort sett inte planeras utan måste situationsanpassas. Oftast filmas enskilda misstänkta och personer som dessa träffar. Även filmning in i eller strax utanför bostäder eller andra privata utrymmen förekommer. Vanligast är dock att filmningen äger rum i offentliga miljöer. Även stillbildskameror används. Beslut om att använda handmanövrerad kamera fattas av den enskilde polis- eller tulltjänstemannen och någon särskild dokumentation över användningen görs inte. Privatpersoner upplåter ibland utrymmen för att spaningsinsatsen ska kunna genomföras. För det fall bilderna har betydelse för utredningen redovisas de i förundersökningsprotokollet och används som bevis i rättegång.

Säkerhetspolisens användning av handmanövrerade kameror skiljer sig inte från den som förekommer inom polisen i övrigt. Säkerhetspolisen har också framhållit att metoden är viktig för att på ett tillförlitligt och säkert sätt dokumentera de iakttagelser som exempelvis spaningspersonal gör i sitt arbete.

Polismetodutredningen har bl.a. haft i uppdrag att överväga en författningsreglering av de brottsbekämpande myndigheternas användning av sådana tekniska spaningsmetoder som utgör ett intrång i enskildas integritet eller av andra skäl bör lagregleras. Enligt utredningen (s. 265 f.) är ljudupptagning, bildupptagning och lokalisering av en person med hjälp av teknisk utrustning åtgärder som i dag används av de brottsbekämpande myndigheterna och som det kommer att finnas ett stort behov av att använda även i fortsättningen. Sedan den 1 januari 2011 har regeringsformens skydd för den personliga integriteten skärpts på så sätt att det har införts ett nytt andra stycke i 2 kap. 6 § regeringsformen. I det nya stycket anges att var och en, utöver vad som i övrigt gäller enligt paragrafen, är skyddad gentemot det allmänna mot betydande intrång i den personliga integriteten som

sker utan samtycke och innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden. Med hänsyn till detta och utvecklingen av Europadomstolens praxis finns det enligt Polismetodutredningen skäl att lagreglera användningen av ljudupptagning, bildupptagning och lokalisering av en person med hjälp av teknisk utrustning. I slutbetänkandet föreslås därför att vissa spaningsmetoder, bl.a. ljud- och bildupptagning, ska regleras i en ny lag om särskilda inhämtningsåtgärder i de brottsbekämpande myndigheternas verksamhet. Polismetodutredningens slutbetänkande bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Detsamma gäller betänkandet Ökad effektivitet och rättssäkerhet i brottsbekämpningen (SOU 2003:74), som nämns ovan.

I detta sammanhang bör nämnas att behandlingen av personuppgifter, bl.a. bildupptagningar, regleras i polisens verksamhet i polisdatalagen (1998:622). Den 1 mars 2012 ersätts denna lag med en ny polisdatalag (2010:361). Syftet med den nya lagen är att ge polisen möjlighet att behandla personuppgifter på ett ändamålsenligt sätt i sin brottsbekämpande verksamhet och att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid en sådan behandling. En utgångspunkt är att skapa en teknikneutral och flexibel reglering som ger ramarna för polisens personuppgiftsbehandling utan att i detalj reglera formerna för behandlingen. Lagen skapar också förutsättningar för ett bättre samarbete mellan de brottsbekämpande myndigheterna genom utökade möjligheter till informationsutbyte (prop. 2009/10:85, bet. 2009/10:JuU19 och rskr. 2009/10:255).

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan bereds för närvarande flera utredningar (SOU 2003:74 och SOU 2010:103) med förslag om lagreglering av polisens användning av kameror. Utskottet vill inte föregripa beredningen av dessa förslag och avstyrker därför motion 2011/12:Ju348 (M).

Ökade möjligheter för polisen att komma åt alkohol som innehas av unga

Motionen

I motion 2011/12:Ju359 (S) yrkande 62 begärs det ökade möjligheter för polisen att komma åt alkohol som olovligen innehas av ungdomar. Motionärerna vill ge polisen möjlighet att söka igenom t.ex. en väska, om det finns en befogad misstanke att en ungdom olovligen innehar alkohol i den. Ett sådant verktyg skulle enligt motionen kunna effektivisera polisens arbete både mot ungas alkoholkonsumtion och mot langning.

Bakgrund

Enligt 19 § polislagen (1984:387) får en polis som med laga stöd griper eller annars omhändertar eller avlägsnar någon i anslutning till ingripandet kroppsvisitera denne i den utsträckning som är nödvändig av säkerhetsskäl för att vapen eller andra farliga föremål ska kunna tas om hand, eller för att hans eller hennes identitet ska kunna fastställas.

En polis får också kroppsvisitera i den utsträckning det behövs för att söka efter vapen eller andra farliga föremål som är ägnade att användas vid brott mot liv eller hälsa, eller föremål som är ägnade att användas som hjälpmedel vid brott som innefattar skada på egendom, om det finns särskild anledning att anta att den som avses med åtgärden bär ett sådant föremål med sig och det med hänsyn till omständigheterna kan antas att föremålet kan förklaras förverkat enligt 36 kap. 3 § brottsbalken.

Enligt 3 kap. 7 § alkohollagen (2010:1622) får alkoholdrycker inte säljas eller annars lämnas ut till den som inte har fyllt 20 år. Beträffande folköl gäller motsvarande den som inte har fyllt 18 år. Enligt 3 kap. 8 § alkohollagen får alkoholdrycker inte lämnas ut till den som är märkbart påverkad av alkohol eller andra berusningsmedel. Alkoholdrycker får inte heller lämnas ut om det finns särskild anledning att anta att varan är avsedd att olovligen tillhandahållas någon.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet säljer eller lämnar ut alkoholdrycker i strid med 3 kap. 7 eller 8 § till någon som inte har uppnått föreskriven ålder eller som är märkbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel, döms enligt 11 kap. 9 § alkohollagen för olovlig dryckeshantering till böter eller fängelse i högst sex månader.

Enligt 12 kap. 1 § alkohollagen ska alkoholdrycker som har varit föremål för brott enligt lagen förklaras förverkade. Enligt 12 kap. 5 § alkohollagen gäller vid sådant förverkande lagen (1958:205) om förverkande av alkoholhaltiga drycker m.m. i tillämpliga delar.

Enligt 2 § lagen om förverkande av alkoholhaltiga drycker m.m. får beslagtagna egendom bevisligen förstöras om värdet är ringa eller om det annars måste anses försvarligt att förstöra egendomen. Om värdet på en beslagtagna alkoholhaltig dryck är ringa, får en polis besluta att drycken bevisligen ska förstöras. Detta innebär att en polis har rätt att besluta om att alkoholhaltiga drycker omedelbart får förstöras, exempelvis på platsen för beslaget, om dryckens värde är ringa (prop. 2004/05:135 s. 166 f.).

Polisen har utvecklat ett arbetssätt som kallas Kronobergsmodellen. Det är en arbetsmetod som syftar till att begränsa ungdomars alkoholdrickande i offentlig miljö och på så sätt minska den alkoholrelaterade våldsbrottligheten bland unga.

Kronobergsmodellen går ut på att polisen beslagtar alkohol från minderåriga ungdomar, förstör den och kontaktar deras föräldrar. En annan åtgärd är att identifiera och ingripa mot kända langare.

Brottsförebyggande rådet (Brå) har i samarbete med Rikspolisstyrelsen på uppdrag av regeringen utvärderat Kronobergsmodellen i sju polisområden. Enligt Brås bedömning kan arbetsmetoden fungera förebyggande mot våldsbrott (rapport 2009:5)

I december 2010 presenterade regeringen en samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken, ANDT-politiken (prop. 2010/11:47). Syftet med strategin var att ange mål och inriktning för hur samhällets insatser ska genomföras, samordnas och följas upp under åren 2011–2015. Strategin har godkänts av riksdagen (bet. 2010/11: SoU8 och rskr. 2010/11:203).

Mål- och uppföljningsstrukturen för ANDT-politiken består av sju långsiktiga mål som anger inriktningen för ANDT-arbetet i sin helhet. Dessa mål omfattar tillgångs- och tillgänglighetsbegränsande arbete, skydd av barn och ungdomar, förebyggande arbete, tidiga insatser, vård och behandling samt riktlinjer för samarbetet med andra länder inom EU och internationellt. Dessa mål är ständigt aktuella och har inte någon bortre tidsgräns. Till de långsiktiga målen knyts nationellt prioriterade mål som ska uppnås under strategiperioden.

Ett av flera långsiktiga mål i strategin är att antalet barn och unga som börjar använda narkotika och dopningsmedel eller debuterar tidigt med alkohol eller tobak successivt ska minska. I den delen framhåller regeringen (prop. s. 35) att det ANDT-förebyggande arbetet måste vara sektorsövergripande och ständigt pågående. Varje generation måste vinnas. Det måste finnas väl utarbetade rutiner på lokal nivå mellan dem som arbetar inom det förebyggande och hälsofrämjande området och de myndigheter och idéburna organisationer som arbetar med personer i riskmiljöer. Regeringen betonar även vikten av tillgänglighetsbegränsande åtgärder som t.ex. ålderskontroller, polis- och föräldranärvaro, en effektiv tillsyn m.m.

Som ett av flera prioriterade mål under strategiperioden anges ökad användning av befintliga verksamma metoder för att skjuta upp alkoholdebuten och minska den skadliga alkoholkonsumtionen. I den delen konstaterar regeringen (prop. s. 38 f.) att det i flera avseenden har skett en positiv utveckling när det gäller de minderårigas alkoholvanor. Det är dock, framhåller regeringen, fortfarande oacceptabelt många minderåriga som dricker alkohol, framför allt i vissa ungdomsgrupper. Regeringen anser att befintliga effektiva metoder för att nå minderåriga och unga vuxna och påverka skadliga dryckesmönster bör ges ökad spridning. Det gäller t.ex. metoder för att upprätthålla åldersgränser och förhindra langning. Regeringen framhåller att polisen bedriver ett aktivt förebyggande arbete för att stoppa langare som förser minderåriga med alkohol och anser att Kronobergsmodellen och liknande beprövade arbetssätt bör ges en ökad spridning.

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan har riksdagen godkänt regeringens förslag till samlad strategi för bl.a. alkoholpolitiken under 2011–2015. Ett av strategins långsiktiga mål är att antalet barn och unga som debuterar tidigt med alkohol successivt ska minska. Som regeringen framhåller måste arbetet i strävan mot detta mål ständigt pågå inom olika sektorer i samhället. Utskottet vill därvid särskilt betona vikten av tillgänglighetsbegränsande åtgärder som t.ex. ålderskontroller, polis- och föräldranärvaro och en effektiv tillsyn.

När det gäller det prioriterade målet att under strategiperioden öka användningen av befintliga verksamma metoder för att skjuta upp alkoholdebuten och minska den skadliga alkoholkonsumtionen vill utskottet särskilt peka på den arbetsmetod som kallas Kronobergsmodellen och som går ut på att polisen beslagtar alkohol från minderåriga personer och förstör den. Metoden har visat sig kunna fungera förebyggande mot alkoholrelaterad våldsbrottslighet bland unga. Som regeringen anför bör denna metod och liknande beprövade arbetsätt ges en ökad spridning. Däremot är inte utskottet berett att föreslå någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av motionsförslaget om utökad rätt för polisen att kroppsvisitera ungdomar för att söka efter alkohol. Motion 2011/12:Ju359 (S) yrkande 62 avstyrks.

Fördelningen av olika slags resurser inom polisen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår tre motionsyrkanden om fördelningen av olika slags resurser inom polisen.

Jämför reservationerna 7 (S, V) och 8 (MP).

Motionerna

I motion 2011/12:N303 (V) yrkande 3 framhålls vikten av polisnärvaro i hela landet. Som exempel på hur allmänhetens tillgång till polisen kan öka nämner motionärerna servicebussar och servicekontor där bl.a. tillståndsansökningar, stöldanmälningar och passansökningar kan hanteras. Motionärerna anser att det bör tillsättas en utredning med uppdrag att komma med förslag om hur behovet av polisnärvaro i hela landet kan tillgodoses.

I motion 2011/12:Ju309 (MP) framhålls vikten av att s.k. kriminalsökhundar är tillgängliga för polisen i hela landet. Motionären pekar på att det förekommer att en lokal polismyndighet som inte har denna resurs avstår från att begära förstärkning från en myndighet där hunden finns på grund av aspekter som kostnader och tid.

I motion 2011/12:Ju277 (M) begärs det en översyn av Nationella insatsstyrkans behov av flygburna transporter och hur detta behov kan tillgodoses. Motionären anför att Nationella insatsstyrkan saknar nödvändiga medel för att snabbt kunna vara på plats vid skarpt läge. Enligt motionären har insatsstyrkan vid flera utryckningar tvingats förflytta sig med reguljärflyg i stället för med polishelikopter.

Bakgrund

I juli 2010 tillkallade regeringen en kommitté med uppdraget att utreda och ta ställning till behovet av att ändra polisens organisation. Kommittén, som har tagit namnet Polisorganisationskommittén, ska förutsättningslöst analysera i vilken utsträckning polisens nuvarande organisation utgör ett hinder för de krav regeringen ställer på högre kvalitet, ökad kostnadseffektivitet, ökad flexibilitet och väsentligt förbättrade resultat i polisens verksamhet. I uppdraget ingår bl.a. att föreslå en organisation för polisen som är väl avvägd såväl när det gäller kraven på specialisering, spetskompetens och uthållighet som på lokalt förankrad brottsbekämpning. Det ingår även att föreslå en organisation som är väl avvägd när det gäller kravet på att polisen dels ska kunna arbeta effektivt, dels vara tillgänglig och synlig i hela landet och som ger polisen en flexibilitet när det gäller att snabbt omfördela resurser dit de behövs mest. Polisorganisationskommitténs uppdrag ska redovisas senast den 31 mars 2012 (dir. 2010:75).

Justitieutskottet har vid flera tillfällen behandlat och avstyrkt motionsyrkanden om resursfördelning till en viss polismyndighet, senast i samband med behandlingen av rättsväsendets budget för 2012 (bet. 2011/12:JuU1 s. 44). Utskottet vidhöll då sin tidigare uttalade uppfattning att frågor om hur resurser ska fördelas mellan polismyndigheterna bör vara en angelägenhet för Rikspolisstyrelsen att besluta om.

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan pågår för närvarande en utredning av polisens organisation. Utredningen har bl.a. till uppgift att föreslå en polisorganisation som är väl avvägd när det gäller kravet på att polisen ska vara tillgänglig och synlig i hela landet och som ger polisen en flexibilitet när det gäller att snabbt omfördela resurser dit de behövs mest. Utskottet anser inte att utredningens arbete bör föregripas. Till detta kommer, som utskottet tidigare har uttalat, att frågan om hur resurser ska fördelas mellan polismyndigheterna måste anses vara en angelägenhet för Rikspolisstyrelsen att besluta om. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2011/12:N303 (V) yrkande 3, 2011/12:Ju309 (MP) och 2011/12:Ju277 (M).

Tull- och gränskontroller

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår tre motionsyrkanden om tull- och gränskontroller samt om Tullverkets befogenheter.

Jämför reservation 9 (SD).

Motionerna

I motion 2011/12:Ju397 (M) begärs det att en översyn ska göras av rutiner och åtgärder kring svenska tull- och gränskontroller för att dessa ska stämma överens med idén om fri rörlighet inom EU och passfrihet i Norden. Motionären framhåller det lokala perspektivet och pekar bl.a. på att resandet över landsgränserna i t.ex. Öresundsområdet sker inom en och samma region och inom en alltmer gemensam arbetsmarknad. Eftersom Danmark har skärpt sina tull- och passkontroller är det enligt motionären särskilt viktigt att Sverige föregår med gott exempel på området.

I motion 2011/12:Ju411 (SD) yrkande 28 begärs det att det ska säkerställas att Sverige har kapacitet att vid behov återupprätta gränskontrollerna. I motionen framhålls vikten av att tullen ges nödvändiga verktyg för att möta trycket från kriminella nätverk som bedriver t.ex. människohandel och narkotika- och vapensmuggling. Sverige bör därför kunna införa temporära gränskontroller när det behövs.

I motion 2011/12:Ju355 (M) begärs det att tjänstemän vid Tullverket ska få utvidgad behörighet att hålla kvar personer som är misstänkta för brott.

Bakgrund

Gränskontrollutredningen lämnade i november 2004 betänkandet Gränskontrolllag – effektivare gränskontroll (SOU 2004:110). Utredningens uppgift var att utvärdera Sveriges medlemskap i Schengen, och att ur ett brottsförebyggande, brottsbekämpande och migrationsperspektiv se över och utvärdera den nuvarande ordningen med personkontroll vid våra gränser.

I betänkandet föreslås det bl.a. att det i en författning tydligt anges att polisen har huvudansvaret för personkontrollen och att Kustbevakningen har ett självständigt ansvar för personkontrollen till sjöss. Vidare föreslår utredningen att Tullverket och Kustbevakningen i övrigt ges ett ökat ansvar för personkontrollen. Rikspolisstyrelsen föreslås att som den ytterst ansvariga myndigheten få behörighet att närmare bestämma om ansvarsfördelning och samverkan i övrigt. Som en samlad beteckning för polisen, Tullverket och Kustbevakningen föreslår utredningen definitionen gränskontrollmyndighet. Tullverket och Kustbevakningen bör enligt utredningen, när de utgör gränskontrollmyndighet, få samma befogenheter som polisen. Personkontroll ska bedrivas på hela det svenska territoriet, dvs.

både vid inre och yttre gränser och – när det gäller den inre utlänningskontrollen – överallt i landet. Liksom för personkontroll i samband med passerande av en gräns föreslår utredningen att polisen ska ha huvudansvaret för den inre utlänningskontrollen och att Kustbevakningen ska ha ett självständigt ansvar till sjöss.

Syftet med personkontroll i form av en inre utlänningskontroll föreslås utvidgas på så sätt att kontrollen ska inriktas på att förhindra och bekämpa alla överträdelser och brott mot utlänningslagens bestämmelser och således omfatta även svenska medborgare. Härutöver bör enligt utredningen också människohandelsbrott omfattas av inre utlänningskontroll.

Gränskontrollutredningen föreslår också att det ska inrättas en nationell underrättelseverksamhet inom polisen och en underrättelsefunktion som är gemensam för alla gränskontrollmyndigheter. Vidare bör det enligt utredningen upprättas ett underrättelseregister som är gemensamt för hela Sverige och ett brottsanmälnings- eller spaningsregister. Slutligen föreslås en författningsreglerad uppgiftsskyldighet inom och mellan gränskontrollmyndigheterna samt mellan dessa myndigheter och Migrationsverket. Betänkan- det bereds inom Regeringskansliet.

I budgetpropositionen för 2012 utgiftsområde 3 (s. 19 f.) anför regeringen bl.a. följande. Tullverkets brottsbekämpande verksamhet syftar till att övervaka och kontrollera trafiken till och från utlandet så att bestämmelserna om in- och utförsel av varor efterlevs. Det projekt- och underrättelsestyrda arbetet har fortsatt att utgöra grunden för Tullverkets bekämpning av den organiserade och storskaliga brottsligheten. Information hämtas från alla delar av den kontrollerande och brottsbekämpande verksamheten, bl.a. underrättelse, riskanalys och spaning. Samverkan med andra myndigheter, både nationellt och internationellt, är också en viktig framgångsfaktor. Under 2010 har Tullverket identifierat 32 kriminella nätverk och slagit ut 19 nätverk. Tullverket har under 2010 aktivt deltagit i den nationella samverkan mot grov organiserad brottslighet på både strategisk och operativ nivå. Tullverket har deltagit i fem ärenden under 2010. Huvuddelen av projektverksamheten har varit inriktad på smuggling av narkotika eftersom narkotikasmuggling har högsta prioritet för Tullverket. Både antalet beslag och beslagtagna mängder har ökat under året.

I detta sammanhang kan även nämnas att det pågår ett reformarbete när det gäller behandling och utbyte av uppgifter mellan de brottsbekämpande myndigheterna. I den nya polisdatalagen (2010:361), som träder i kraft den 1 mars 2012, finns det ändamålsbestämmelser och sekretessbrytande bestämmelser som ger polisen möjligheter att trots viss sekretess lämna ut uppgifter till övriga brottsbekämpande myndigheter. Rikspolisstyrelsen, polismyndigheter, Ekobrottsmyndigheten, Åklagarmyndigheten, Tullverket, Kustbevakningen och Skatteverket ska kunna medges direktåtkomst till personuppgifter i polisens brottsbekämpande verksamhet som har gjorts gemen-

samt tillgängliga. En liknande reglering finns redan i dag i lagen (2005:787) om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet.

Förordningen (EG) nr 562/2006 om en gemenskapskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna) trädde i kraft den 13 oktober 2006. Inom Regeringskansliet har promemorian EU:s gränskodex utarbetats (Ds 2011:28). Promemorian innehåller förslag för att anpassa den svenska regleringen om gränspassage till att EU-regleringen numera finns i en förordning. För att säkerställa en ändamålsenlig tillämpning av gränskodexen föreslås det i promemorian att vissa bestämmelser om gränspassage i utlänningslagen och utlänningsförordningen upphävs och att andra kompletteras med hänvisningar till kodexen. Vidare föreslås att utlänningslagen kompletteras med en bestämmelse om skyldighet att lämna fingeravtryck i de situationer som följer av gränskodexen. Enligt Statsrådsberedningens informationsmaterial Planerade propositioner och skrivelser 2012 avser regeringen att lämna en proposition i ärendet senast i september 2012.

Enligt gemenskapskodexen får medlemsstaterna tillfälligt återinföra kontroller vid sina inre gränser vid exceptionella omständigheter, om det finns allvariga hot mot medlemsstaternas allmänna ordning eller inre säkerhet. Om de hot som motiverar återinförandet kan förutses måste den berörda medlemsstaten utan dröjsmål anmäla återinförandet till övriga medlemsstater och kommissionen samt lämna all relevant information om återinförandets omfattning och varaktighet samt skälen till detta. Kommissionen får lämna ett yttrande om meddelandet, vilket kan leda till samråd mellan medlemsstaterna och kommissionen. I brådskande fall får återinförandet ske omedelbart.

Under 2011 lade kommissionen fram ett förslag till vissa ändringar av kodexen om Schengengränserna. Kommissionen föreslog bl.a. att gemensamma regler införs för tillfälligt återinförande av gränskontroller vid de inre gränserna vid exceptionella omständigheter (KOM(2011) 560). Syftet med förslaget är att införa en mekanism för mycket kritiska situationer. Förslaget innebär bl.a. att den allmänna regeln blir att ett återinförande av gränskontroller endast får ske på grundval av ett beslut som har föreslagits och antagits av kommissionen i form av en genomförandeakt som grundar sig på de ståndpunkter som har framförts av medlemsstaterna. Enligt förslaget ska medlemsstaterna emellertid ha rätt att vid oförutsedda omständigheter återinföra gränskontroller vid de inre gränserna i de fall då det fordras omedelbara åtgärder. Ett sådant beslut gäller i fem dagar. Återinförandet av gränskontroller vid de inre gränserna kan vid behov förlängas men måste i så fall grunda sig på ett beslut av kommissionen som antagits i form av en genomförandeakt.

På förslag av justitieutskottet lämnade riksdagen i november 2011 ett motiverat yttrande till kommissionen. I yttrandet ställde sig riksdagen positiv till gemensamma regler vad gäller grunderna för ett tillfälligt återinfö-

rande av kontroller vid de inre gränserna i förutsebara och oförutsebara fall. Riksdagen ansåg emellertid att de enskilda medlemsstaterna ska ha kvar rätten att besluta om sådana gränskontroller. Sammantaget gjorde riksdagen bedömningen att målet med kommissionens förslag i dessa delar bättre kan nås om rätten att besluta om att återinföra kontroller vid de inre gränserna är kvar hos de enskilda medlemsstaterna (bet. 2011/12:JuU13 och rskr. 2011/12:22).

I lagen (2000:1225) om straff för smugling (smugglingslagen) finns bestämmelser om Tullverkets befogenheter att i den brottsbekämpande verksamheten bedriva förundersökning och använda vissa tvångsmedel. I 19 § smugglingslagen anges det att Tullverket får fatta beslut om att inleda förundersökning enligt 23 kap. rättegångsbalken angående brott enligt smugglingslagen och vissa brott enligt narkotikastrafflagen (1968:64) och lagen (2003:148) om straff för terroristbrott. De befogenheter och skyldigheter som undersökningsledaren har enligt rättegångsbalken gäller i sådant fall Tullverket. Verket ska förordna särskilda befattningshavare att fullgöra verkets uppgifter. Om saken inte är av enkel beskaffenhet, ska åklagaren ta över ledningen av förundersökningen så snart någon kan misstänkas för brottet. Åklagaren ska även annars ta över förundersökningen när det är nödvändigt av särskilda skäl. När en förundersökning leds av en åklagare får åklagaren anlita biträde av Tullverket. Åklagaren får också uppdra åt tjänstemän vid verket att vidta en viss åtgärd som hör till förundersökningen, om det är lämpligt med hänsyn till åtgärdens beskaffenhet. Innan förundersökningen har hunnit inledas får en tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen i enlighet med vad som föreskrivs i 23 kap. 3 § tredje stycket rättegångsbalken hålla förhör och vidta andra utredningsåtgärder som är av betydelse för utredningen. Vidtagna åtgärder ska så snart som möjligt anmälas för den som har rätt att leda förundersökning av brottet (20 § smugglingslagen).

En tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen har beträffande sådana brott för vilka Tullverket får besluta om att inleda förundersökning samma befogenhet som en polis att enligt 24 kap. 7 § första stycket rättegångsbalken gripa den som misstänks för brott. Vad som föreskrivs i rättegångsbalken om befogenheter och skyldigheter i förhållande till den som gripits gäller för tjänstemännen i samma utsträckning som för en polis samt för Tullverket i samma utsträckning som för en polismyndighet (21 § smugglingslagen). En tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen har för dessa brott samma befogenhet som en polis att enligt 27 kap. 4 § rättegångsbalken ta egendom i beslag (22 §). En tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen har vidare samma befogenhet som en polis att enligt 28 kap. 5 § rättegångsbalken föra en husrannsakan utan förordnande från rätten eller åklagaren (26 §). En tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen har också vissa befogenheter att besluta om kroppsvisitation och kroppsbesiktning (27–28 §§).

Ytterligare bestämmelser om Tullverkets kontrollbefogenheter finns i tulllagen (2000:1281), lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen samt i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter.

I betänkandet Kontroll av varor vid inre gräns (SOU 2006:9) lämnas förslag på lagreglering av bl.a. Tullverkets möjligheter att under vissa omständigheter kontrollera en persons identitet. I betänkandet föreslås också en bestämmelse med innebörden att om Tullverket vid en varukontroll påträffar föremål som medför att det finns anledning att anta att personen som kontrolleras gjort sig skyldig till ett brott som hör under allmänt åtal, mot vilket Tullverket inte har befogenhet att ingripa och på vilket fängelse kan följa, ska den som utför varukontrollen rapportera detta till polisen. Vidare föreslås det att Tullverket i dessa situationer skulle kunna fatta beslut om kvarhållande av personen och transportmedlet till dess att polisen kommer till platsen. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

I detta sammanhang vill utskottet till att börja med vidhålla sin tidigare uttalade positiva inställning till gemensamma regler för medlemsstaterna när det gäller grunderna för ett tillfälligt återinförande av kontroller vid Schengenområdet inre gränser i förutsebara och oförutsebara fall. Utskottet står samtidigt även fast vid sin tidigare uttalade uppfattning att rätten att besluta om sådana gränskontroller bör ligga kvar hos de enskilda medlemsstaterna.

Som framgår ovan har Gränskontrollutredningen i betänkande SOU 2004:110 lämnat förslag som gäller personkontrollen vid Sveriges gränser. I utredningen föreslås bl.a. att det ska anges i en författning att polisen har huvudansvaret för personkontrollen och att Kustbevakningen har ett självständigt ansvar för personkontrollen till sjöss. Vidare föreslås det bl.a. att Tullverket och Kustbevakningen ska få samma befogenheter som polisen när de utgör gränskontrollmyndighet.

När det gäller Tullverkets befogenheter har det i betänkande SOU 2006:9 lämnats förslag på lagreglering av bl.a. Tullverkets möjligheter att under vissa omständigheter kontrollera en persons identitet. I betänkandet finns också förslag som innebär att Tullverket i vissa situationer skulle kunna fatta beslut om att hålla kvar en misstänkt person till dess att polisen kommer till platsen.

Såväl Gränskontrollutredningens förslag som förslagen i betänkande SOU 2006:9 bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Denna beredning bör inte föregripas. Utskottet avstyrker därför motionerna 2011/12: Ju397 (M), 2011/12:Ju411 (SD) yrkande 28 och 2011/12:Ju355 (M).

Frontex

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsyrkanden med förslag om att Sverige ska verka för att Frontex avvecklas och att Sverige ska verka för att Frontex utvärderas och att UNHCR ges en mer aktiv roll i Frontex arbete.

Jämför reservationerna 10 (V) och 11 (S, MP, V).

Motionerna

I motion 2011/12:Sf311 (S) yrkande 3 begärs det att Sverige inom EU ska verka för att Frontex utvärderas och att UNHCR ges en mer aktiv roll i Frontex operativa arbete vid EU:s gränser. Enligt motionärerna är Frontex utveckling oroande. De anför bl.a. att asylrätten inte värnas av Frontex, utan att Frontex i stället hindrar människor från att ta sig in i EU för att söka asyl.

I motion 2011/12:Sf241 (V) yrkande 7 begärs det att regeringen ska verka för att Frontex avvecklas. I motionen anför det bl.a. att Frontex mandat i allt väsentligt är inriktat på att skydda EU:s gränser men att det saknas en explicit mekanism för att tillförsäkra skydd för asylsökande eller andra utsatta grupper. Som en av de mest oroande bristerna i mandatet framhåller motionärerna frånvaron av ett uppdrag att rädda människor i nöd och livsfara, t.ex. vid skeppsbrott.

Bakgrund

Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser (Frontex) inrättades genom rådets förordning (EG) nr 2007/2004 som antogs den 26 oktober 2004 (Frontexförordningen). Frontex, som alltså är en byrå för gränskontrollsamarbete, inledde sin verksamhet i oktober 2005.

Frontex samordnar det operativa samarbetet mellan medlemsstaterna när det gäller förvaltningen av de yttre gränserna, bistår medlemsstaterna med utbildning av nationell gränsbevakningspersonal (inbegripet fastställande av gemensamma utbildningsnormer), genomför riskanalyser, följer upp den utveckling inom forskningen som är av betydelse för kontrollen och övervakningen av de yttre gränserna, bistår medlemsstaterna i situationer som kräver ökat tekniskt och operativt bistånd vid de yttre gränserna samt erbjuder medlemsstaterna nödvändigt tekniskt stöd till genomförandet av gemensamma insatser för återsändande.

Som svar på en begäran från Europeiska rådet om att klargöra Frontex mandat och stärka dess roll presenterade kommissionen i februari 2010 ett förslag till ändring av Frontexförordningen. I juni 2011 kom EU:s institutioner överens om ändringarna, och den 25 oktober 2011 antog Europapar-

lamentet och rådet förordningen (EU) nr 1168/2011 om ändring av Frontexförordningen. Ändringarna trädde i kraft den 12 december 2011 och innebär bl.a. att Frontex ska utarbeta, vidareutveckla och genomföra sin strategi för grundläggande fri- och rättigheter. Frontex ska också inrätta en effektiv mekanism för att övervaka att de grundläggande fri- och rättigheterna respekteras i all verksamhet vid byrån (artikel 26 a). Vidare ska Frontex utarbeta och vidareutveckla en uppförandekod som ska vara tillämplig på alla insatser som samordnas av byrån. Uppförandekoden ska fastställa förfaranden som syftar till att garantera rättsstatsprincipen och principen om respekt för grundläggande fri- och rättigheter, med särskilt fokus på ensamkommande barn och utsatta personer samt personer som söker internationellt skydd, och den ska gälla för alla personer som deltar i Frontex verksamhet (artikel 2 a). Frontex ska utveckla uppförandekoden i samarbete med ett rådgivande forum. Detta forum ska inrättas av Frontex för att bistå den verkställande direktören och styrelsen i frågor om grundläggande fri- och rättigheter. Styrelsen ska utse ett ombud för grundläggande fri- och rättigheter. Ombudet ska lämna regelbundna rapporter direkt till styrelsen och det rådgivande forumet. Han eller hon ska utöva sitt uppdrag på ett oberoende sätt (artikel 26 a).

Frontex ska vidare utarbeta en uppförandekod för återsändande av tredjelandsmedborgare som olagligen uppehåller sig i unionen. Koden ska tillämpas på alla gemensamma insatser för återsändande som byrån samordnar och ska beskriva gemensamma standardmetoder för att underlätta organisationen av insatser för gemensamma återsändanden, så att dessa genomförs humant och med full respekt för de grundläggande fri- och rättigheterna, i synnerhet principen om den mänskliga värdigheten, förbudet mot tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, rätten till frihet och säkerhet och rätten till skydd av personuppgifter och icke-diskrimineringsprincipen (artikel 9).

Frontex ska utvärdera resultatet av gemensamma insatser och pilotprojekt och till styrelsen överlämna en utvärderingsrapport inom 60 dagar efter det att insatserna eller projekten avslutats, tillsammans med de anmärkningar som gjorts av ombudet för de grundläggande fri- och rättigheterna. I syfte att förbättra kvaliteten, konsekvensen och effektiviteten i framtida gemensamma insatser och pilotprojekt ska Frontex göra en övergripande och jämförande analys av dessa resultat, vilken ska tas med i den allmänna rapport som avses i artikel 20.2 b.

Frontex ska vidare inrätta en reserv med gränsbevakningstjänstemän kallade europeiska gränskontrollenheter. Dessa ska kunna placeras ut i samband med gemensamma insatser och pilotprojekt. Hur många tjänstemän som medlemsstaterna måste anmäla till reserven ska beslutas av Frontex styrelse. De tjänstemän som deltar i en insats ska få sina order av den medlemsstat som står värd för insatsen (artikel 3).

Frontex har också fått större kapacitet att själv köpa in utrustning till sina operationer (artikel 7).

Frontex verksamhet utvärderas vart femte år. En oberoende extern utvärdering ska då undersöka hur effektivt byrån utför sina uppgifter. Byråns betydelse och arbetssätt ska också bedömas. Den första utvärderingen efter ikraftträdandet av ändringarna i Frontexförordningen ska även innehålla en analys av behovet av att ytterligare stärka samordningen av förvaltningen av det operativa samarbetet vid medlemsstaternas yttre gränser, inbegripet möjligheten att skapa ett europeiskt system av gränsbevakningstjänstemän (artikel 33).

Motionsyrkanden om Frontex har behandlats av justitieutskottet tidigare, senast under våren 2011 (bet. 2010/11:JuU7 s. 35–37). Utskottet framhöll då att gränskontroll primärt är ett nationellt ansvar även om det är av gemensamt intresse för alla medlemsstater. Vidare underströk utskottet att rätten och möjligheten att söka asyl ska värnas i alla lägen och i alla länder. Utskottet avstyrkte samtliga motionsyrkanden mot bakgrund av dels de förhandlingar om en ändring av Frontexförordningen som då pågick, dels regeringens aktiva deltagande i arbetet med formerna för Frontex verksamhet.

Utskottets ställningstagande

Ändringarna av Frontexförordningen har nu trätt i kraft. Som framgår ovan innebär ändringarna bl.a. att Frontex ska inrätta en effektiv mekanism för att övervaka att de grundläggande fri- och rättigheterna respekteras i all verksamhet vid byrån. Byrån ska vidare utarbeta en uppförandekod för gemensamma återsändanden av tredjelandsmedborgare som olagligen uppehåller sig i unionen. Koden ska beskriva gemensamma standardmetoder för att underlätta organisationen av sådana insatser, så att de genomförs humant och med full respekt för de grundläggande fri- och rättigheterna.

När det gäller utvärdering av Frontex verksamhet ska detta, som framgår ovan, enligt Frontexförordningen ske vart femte år. En oberoende extern utvärdering ska då undersöka hur effektivt byrån utför sina uppgifter.

Genom ändringarna av Frontexförordningen har Frontex mandat förtydligats och byrån har fått förbättrade möjligheter att utföra sina uppgifter. Detta är enligt utskottet positivt. De gemensamma operationerna ska bedrivas effektivt och med respekt för de grundläggande fri- och rättigheterna, och får inte påverka rätten till internationellt skydd.

Utskottet kan inte ställa sig bakom motionsyrkandet om att Frontex ska avvecklas. Utskottet finner inte heller skäl att föreslå någon åtgärd från riksdagens sida när det gäller motionsförslagen om en utvärdering av Frontex och UNHCR:s roll i Frontex arbete. Motionerna 2011/12:Sf311 (S) yrkande 3 och 2011/12:Sf241 (V) yrkande 7 avstyrks.

Eritreas tvångsbeskattning av exileritreaner

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår tre motionsyrkanden om att Sverige ska agera på olika sätt mot Eritreas tvångsbeskattning av exileritreaner.

Jämför reservation 12 (S, V).

Motionerna

Enligt motion 2011/12:Sk207 (S) bör Sverige lagstifta mot den typ av tvångsbeskattning som drabbar exileritreaner. Motionären anför bl.a. att frågan måste utredas och att den eritreanska staten måste betala tillbaka de skatter som har drivits in under hot. Liknande yrkanden finns även i motionerna 2011/12:Sk344 (FP) och 2011/12:U290 (S) yrkande 2.

Bakgrund

Utskottet har inhämtat följande upplysningar från Utrikesdepartementet.

Den s.k. tvångsbeskattningen av den eritreanska diasporan är inte något som redovisas av Eritreas regering. Officiellt är det fråga om en frivillig skatt. Ingen vet hur mycket pengar som Eritrea får in på detta sätt. Allt kring Eritreas statsbudget är hemligt.

Även om det finns mycket som talar för att beskattningen av exileritreaner inte är frivillig, är det svårt att få bekräftad information om exakt hur uttaget går till. Många rykten florerar.

Många länder gör bedömningen att uttag av skatt inte per definition är olagligt. En stat kan enligt folkrätten införa regler om beskattning av personer som inte befinner sig inom den statens territorium om det finns en reell koppling mellan staten och skattebetalaren, exempelvis genom nationalitet eller domicil. De exakta reglerna för internationell beskattning är komplicerade och det är i sammanhanget tillräckligt att konstatera att extraterritoriell beskattning *prima facie* är att anse som tillåten enligt folkrätten. En viktig distinktion måste dock göras mellan lagstiftande och exekutiv jurisdiktion, dvs. att införa regler om beskattning för medborgare utomlands och att vidta konkreta åtgärder för att driva in skatt från dessa medborgare på annan stats territorium. Trots att Eritrea kan införa regler om beskattning av medborgare utomlands kan man inte driva in skatten med exekutiva åtgärder på annan stats territorium utan medgivande. Detta följer av vedertagna folkrättsliga principer såsom statssuveräniteten, icke-interventionsprincipen och respekten för territoriell integritet.

Om någon utövar utpressning eller hotar någon i Sverige för att driva in skatt för Eritreas räkning bör det bli ett polisiärt ärende. Vissa sådana fall har polisanmälts och förundersökningarna pågår.

Det finns såvitt känt inte något land som har agerat "hårt" mot beskattningen av diasporan genom t.ex. lagstiftning. Storbritannien har tagit upp saken med Eritreas regering och ifrågasatt lagligheten. Det skedde i samband med ett konsulärt ärende. Diasporaskatten var en av flera frågor som togs upp i det ärendet innan de tillfångatagna brittiska medborgarna blev frisläppta.

Den 5 december 2011 antog FN:s säkerhetsråd resolution 2023 (2011), i vilken man bl.a. fördömer användningen av "Diaspora tax". I resolutionen uppmanas medlemsstaterna att agera för att stoppa Eritreas användning av utpressning, hot om våld, bedrägeri eller andra olagliga metoder för indrivning av skatt utanför Eritrea. Medlemsstaterna ska inom 120 dagar anmäla till säkerhetsrådet vilka åtgärder som har vidtagits för att genomföra det som anges i resolutionen. Det framgår dock inte av resolutionen vilka åtgärder som rådet förväntar sig från medlemsstaternas sida. Närmare riktlinjer för hur resolutionen ska tolkas ska utformas av FN:s sanktionskommitté för Somalia och Eritrea. Det är dock oklart när dessa riktlinjer kommer.

Det är sammanfattningsvis i nuläget svårt att bedöma på vilket sätt omvärlden bäst bör och kan agera, t.ex. om länderna ska agera samfällt eller varje land för sig.

Ytterligare en faktor som måste beaktas är att den nämnda resolutionen bygger på en rapport från sanktionskommittén som, har det visat sig, innehåller vissa påståenden som inte varit helt underbyggda. Exempelvis tycks det saknas belägg för att Eritrea ska ha genomfört en påstådd vapenleverans till rebellgruppen Al-Shabaab i Somalia.

Utskottets ställningstagande

Som framgår av de upplysningar som Utrikesdepartementet har lämnat till utskottet är det i och för sig enligt folkrätten tillåtet för Eritrea att beskatta exileritreaner. Däremot får Eritrea inte vidta åtgärder för att driva in skatten i Sverige. Om någon företrädare för Eritrea i indrivningssyfte agerar på ett kriminellt sätt (t.ex. med olaga förföljelse, utpressning eller hot) mot personer i Sverige måste det i första hand vara en sak för rättsväsendet att hantera inom ramen för gällande lagstiftning. Som framgår ovan har också vissa sådana fall polisanmälts i Sverige. Dessa förundersökningar måste få ha sin gång.

FN har fördömt Eritreas användning av olagliga metoder för att driva in skatt utanför Eritrea och uppmanat medlemsländerna att agera. Detta är enligt utskottet positivt. Då de närmare riktlinjerna om hur resolutionen ska tolkas ännu inte har utfärdats är det emellertid svårt att avgöra hur Sverige och FN:s övriga medlemsländer bör agera på bästa sätt. Till detta kommer de ovan nämnda pågående brottsutredningarna. Enligt utskottet är det inte uteslutet att utgången i dessa ärenden skulle kunna vara av betydelse för bedömningen av om åtgärder bör vidtas från Sveriges sida och i så fall vilka.

Mot denna bakgrund anser inte utskottet att riksdagen i nuläget bör göra något tillkännagivande med anledning av förslagen om åtgärder mot Eritreas tvångsbeskattning. Motionerna 2011/12:Sk207 (S), 2011/12:Sk344 (FP) och 2011/12:U290 (S) yrkande 2 bör avslås.

Arbetet mot barnsexturism

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsyrkanden med förslag på åtgärder mot barnsexturism.

Jämför reservation 13 (S, MP, V).

Motionerna

I motion 2011/12:Ju359 (S) yrkande 37 begärs det skärpta åtgärder mot sexuell exploatering av barn och unga, s.k. barnsexturism. Motionärerna pekar på att få personer som har begått sådana brott utanför Sverige blir lagförda, och anför bl.a. att arbetet mot barnsexturism måste samordnas och koordineras. Motionärerna vill även se en ökning av antalet polisiära sambandsmän på Sveriges ambassader i de områden där man vet att barnsexturism är vanligt förekommande. Ett liknande yrkande finns i motion 2011/12:Ju338 (V) yrkande 2, där det begärs att regeringen tar fram en strategi för hur polisen ska kunna få till stånd samarbetsavtal med andra länder när det gäller svenskar som har begått sexuella övergrepp mot barn.

Bakgrund

I december 2007 beslutade regeringen om en handlingsplan mot sexuell exploatering av barn. Handlingsplanen innehöll åtgärder på såväl nationell som internationell nivå. Flera av åtgärderna rörde sexuell exploatering av barn i samband med turism och resande. I samband med proposition 2009/10:232 Strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige presenterade regeringen en uppföljning av åtgärderna i handlingsplanen. Av uppföljningen framgår bl.a. att EU:s inrikes- och justitieministrar under det svenska ordförandeskapet i EU 2009 beslutade om ett tematiskt s.k. Action Oriented Paper med ett antal åtgärder för att förstärka arbetet mot människohandel i EU:s yttre förbindelser. Sverige anordnade vidare en ministerkonferens den 19–20 oktober 2009 på temat människohandel i EU:s yttre förbindelser. Konferensen tog fram en deklaration som bl.a. tog upp vikten av förbättrad samordning inom EU och hur unionen kan gå vidare för att stärka partnerskapen med tredjeländer mot människohandel och barnsexturism.

I december 2011 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi samt om ersättande av rådets rambeslut 2004/68/RIF. Direktivet syftar till att skapa minimiregler om fastställande av brottsrekvisit och påföljder inom området sexuella övergrepp mot barn och sexuell exploatering av barn, barnpornografi och kontaktsökning med barn

för sexuella ändamål. Det syftar också till att införa gemensamma bestämmelser för att stärka åtgärderna för att förebygga sådana brott och förbättra skyddet av brottsoffer.

Sedan början av 2009 genomför Rikskriminalpolisen en satsning mot sexuella övergrepp mot barn begångna av svenskar utomlands. Eftersom det kan vara viktigt att tips lämnas när informationen är aktuell har man förenklat för allmänheten att lämna tips, t.ex. via internet. Den särskilda grupp av poliser som genomför arbetet har finansierats genom den handlingsplan regeringen antog mot människohandel i juli 2008. Resultatet av satsningen är bl.a. flera fällande domar och en påtagligt förbättrad underrättelsebild. Från och med årsskiftet 2011/12 är gruppen permanent.

I juli 2008 gav regeringen en särskild utredare i uppdrag att utvärdera tillämpningen av 2005 års sexualbrottsreform. Utredaren skulle även utreda och ta ställning till om det nuvarande kravet på tvång som grund för straffansvar för våldtäkt bör ersättas med ett krav på bristande samtycke, samt analysera frågan om Sveriges tillträde till Europarådets konvention om skydd för barn mot sexuell exploatering och sexuella övergrepp och vilka lagändringar som kan krävas vid ett tillträde. I betänkandet Sexualbrottslagstiftningen – utvärderingen och reformförslag (SOU 2010:71) föreslås bl.a. att Sverige ska tillträda Europarådets konvention om skydd för barn mot sexuell exploatering och sexuella övergrepp. För att Sverige ska uppfylla kraven i konventionen föreslås lagändringar som innebär att brottet sexuellt ofredande utvidgas till att uttryckligen omfatta gärningar där ett barn i ett sexuellt syfte förmås att bevittna en sexuell handling och att kravet på dubbel straffbarhet tas bort även för brotten utnyttjande av barn för sexuell posering och köp av sexuell handling av barn. Utredningen föreslår vidare bl.a. att tillämpningsområdet för bestämmelsen om våldtäkt mot barn ska vidgas och att straffskalorna för sexuellt utnyttjande av barn och grovt sexuellt övergrepp ska skärpas. Enligt Statsrådsberedningens informationsmaterial Planerade propositioner och skrivelser 2012 avser regeringen att lämna en proposition i ärendet senast i maj 2012.

I mars 2010 uppdrog justitieministern åt en särskild utredare att biträda Justitiedepartementet med att utreda hur rambeslutet om utbyte av uppgifter ur kriminalregister (2009/315/RIF) och rådets beslut om inrättande av ett europeiskt informationssystem för utbyte av uppgifter ur kriminalregister (Ecris, 2009/316/RIF) bör genomföras för svensk del och de författningsändringar som genomförandet aktualiserar. I promemorian Utbyte av uppgifter ur kriminalregister mellan EU:s medlemsstater (Ds 2011:15) lämnas förslag till de författningsändringar som behövs för att genomföra rambeslutet. Ändamålet med rambeslutet är bl.a. att skapa möjligheter att kriminalregisteruppgifter som är tillgängliga för en stats brottsutredande respektive dömande organ under samma förutsättningar ska vara tillgängliga för motsvarande organ i andra medlemsstater. Enligt Statsrådsberedningens informationsmaterial Planerade propositioner och skrivelser 2012 avser regeringen att lämna en proposition i ärendet senast i april 2012.

Åklagarmyndigheten granskade under 2011 handläggningen av ärenden om sexualbrott som har begåtts utomlands. I rapporten anges att åklagarna har försökt att ta till vara de möjligheter som finns att utreda brottsmisstankarna, vilket i några fall har gett resultat. Granskningen var visat på behov av ett metodstöd för åklagarna. Under 2012 kommer därför ett kortfattat metodstöd att tas fram. Sedan några år finns ett nytt arbetssätt hos polis och åklagare som främst består i att en svensk brottsutredning bedrivs parallellt med den i utlandet. Detta arbetssätt ska utvärderas.

Från Justitiedepartementet har inhämtats att man inom Regeringskansliet för närvarande arbetar med att färdigställa en ansökan för att genomföra ett EU-projekt mot barnsexturism. Projektet, som är tänkt att pågå under 18 månader, ska bl.a. innefatta anordnandet av konferenser där bl.a. frågan om hur EU-samarbetet kan utvecklas på området ska tas upp. Syftet ska vara att dels lyfta upp frågan på policynivå inom EU och inom EU:s förbindelser med tredjeländer, dels skapa förutsättningar för ett förstärkt, operativt brottsbekämpande samarbete, inklusive en ökning av antalet EU-medborgare som lagförs för sexualbrott som begåtts mot barn utanför EU.

Utskottets ställningstagande

Som utskottet tidigare har uttryckt (bet. 2010/11:JuU1 s. 28 och 2010/11:JuU7 s. 53) är kampen mot sexuell exploatering av barn i samband med turism och resande ytterst angelägen.

En av de viktigaste förutsättningarna för att kampen mot barnsexturismen ska bli framgångsrik är ett gott internationellt samarbete. Det europeiska samarbetet är därvid av central betydelse. Utskottet välkomnar därför regeringens initiativ till ett särskilt EU-projekt mot barnsexturism. Utskottet kan vidare med tillfredsställelse konstatera att Europaparlamentets och rådets direktiv om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi antogs i december 2011. Direktivet bygger till stora delar på resultatet av förhandlingar som leddes av det svenska ordförandeskapet i EU. Det innehåller effektivare och mer ändamålsenliga bestämmelser i kampen mot sexuella övergrepp mot och sexuell exploatering av barn än det tidigare rambeslutet.

För att barnsexhandel ska kunna bekämpas internationellt är det nödvändigt med informationsutbyte. Utskottet ser därför fram emot regeringens kommande proposition om utbyte av uppgifter ur kriminalregister mellan EU:s medlemsstater. I detta sammanhang vill utskottet även påminna om att Prümrådsbeslutet nu har genomförts, vilket innebär att dna-profiler, fingeravtryck och fordonsuppgifter kan utbytas automatiskt med andra EU-länder (prop. 2010/11:129, bet. 2010/11:15 och rskr. 2010/11:302).

Utskottet konstaterar vidare med tillfredsställelse att Rikskriminalpolisens särskilda grupp mot barnsexturism fr.o.m. årsskiftet är permanent och att satsningen har resulterat i bl.a. flera fällande domar och en påtagligt förbättrad underrättelsebild. Även Åklagarmyndighetens pågående arbete när det gäller denna typ av ärenden är givetvis positivt.

Sammanfattningsvis anser utskottet att regeringen såväl nationellt som internationellt bedriver ett ambitiöst arbete mot sexuell exploatering av barn i samband med resande och turism. Enligt utskottet bör inte riksdagen göra något tillkännagivande med anledning av det som anförs i motionerna 2011/12:Ju359 (S) yrkande 37 och 2011/12:Ju338 (V) yrkande 2. Motionsyrkandena avstyrks.

Kostnader och säkerhet vid idrottsevenemang

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår sex motionsyrkanden som gäller polisens uttag av avgifter för att bevaka idrottsevenemang, anmälningsplikt och kameraövervakning vid matcher.

Jämför reservationerna 14 (SD) och 15 (S) samt särskilt yttrande 2 (S, MP, V)

Motionerna

I motion 2011/12:Ju237 (S) pekar motionärerna på att de ökade säkerhetskraven vid bl.a. fotbollsmatcher har lett till ökade kostnader. Om kostnaderna tas ut från de enskilda klubbarna drabbas i en förlängning tredje man, t.ex. fotbollssupportrarna. Enligt motionärerna är det inte rimligt att polisens verksamhet ska finansieras av enskilda klubbar i stället för via skattsedeln. I motion 2011/12:Ju384 (SD) begärs det en översyn av lagstiftningen så att arrangörer av idrottsevenemang i framtiden befrias från betalningsansvar vid polisinsatser. I motionen anförs det bl.a. att polisens brottsbekämpande verksamhet av principiella skäl bör vara skattefinansierad.

I motion 2011/12:Ju351 (M) begärs det att de olika idrottsförbunden ska stå för en större del av kostnaderna för polisiära ordningsinsatser vid idrottsevenemang. Enligt motionärerna skulle polisens resurser därigenom kunna fördelas mer rättvist över landet i stället för att koncentreras till storstäderna.

I motion 2011/12:Ju359 (S) yrkande 68 begärs det att personer som har tillträdesförbud eller som är dömda för våldsbrott eller ordningsstörning som är relaterad till idrottsevenemang ska kunna beläggas med anmälningsplikt på polisstationer under matchdagar. Motionärerna anför också att anmälningsplikten måste kompletteras med andra åtgärder, t.ex. en effektiv kameraövervakning på arenorna. Liknande yrkanden finns i motion 2011/12:

Kr297 (S) yrkandena 33 och 34, där det begärs att anmälningsplikt införs för dömda huliganer och att ett tydligt regelverk skapas för kameraövervakning vid matcher.

Bakgrund

I 2 kap. 26 § ordningslagen (1993:1617) stadgas att den som i vinstsyfte anordnar en offentlig tillställning ska ersätta polismyndighetens kostnader för att hålla ordning vid tillställningen. Om det finns särskilda skäl får också den som i vinstsyfte anordnar en allmän sammankomst åläggas en motsvarande ersättningsskyldighet. Ersättningsskyldigheten gäller inte sådana ideella föreningar som anges i 7 kap. 7 § första stycket inkomstskattelagen (1999:1229). Om det finns särskilda skäl får ersättningsskyldigheten sättas ned eller efterges. Det är polismyndigheten som beslutar om ersättningsskyldighet. I förordningen (1982:789) om ersättning för polisbevakning och för anslutning av larmanläggningar till polisen m.m. finns närmare bestämmelser om den ersättning som ska betalas för ordningshållning vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar som anordnas i vinstsyfte.

Rikspolisstyrelsen har tagit fram övergripande riktlinjer som ska vara till stöd för polismyndigheternas bedömning av om ersättning ska begäras. Riktlinjerna syftar till att arrangemangen ska behandlas så lika som möjligt nationellt.

I mars 2011 gav regeringen en särskild utredare i uppdrag att – i egenkap av nationell samordnare – löpande lämna förslag till hur brottslighet i samband med idrottsarrangemang kan motverkas. Utredaren ska också medverka till en förbättrad samverkan mellan berörda myndigheter och organisationer på central, regional och lokal nivå. Arbetet ska bl.a. baseras på erfarenheter från utarbetandet av den strategi mot våld inom fotboll och ishockey som tagits fram under ledning av landshövdingen i Stockholms län. Utredaren ska bl.a.

- med utgångspunkt i befintlig lagstiftning medverka till att ansvarsfördelningen mellan berörda parter klarläggs och att samverkan och uppföljning av de insatser som görs nationellt, regionalt och lokalt förbättras
- verka för en likformig modell för informationsutbyte
- analysera – och vid behov lämna förslag till – vad som krävs för att idrottsarrangemang ska kunna genomföras på ett tryggt och trivsamt sätt och vad bruket av alkohol, narkotika och dopningsmedel har för betydelse för brottslighet i samband med idrottsarrangemang
- göra en bedömning av den idrottsrelaterade brottslighetens omfattning, orsaker och struktur
- ta initiativ till och medverka vid möten där brottsförebyggande insatser i samband med idrottsarrangemang tas upp för att informera om det pågående arbetet.

Från Regeringskansliet har inhämtats att den nationella samordnaren inom ramen för utredningsuppdraget kommer att titta på frågan om polisens uttag av avgifter för bevakning av idrottsevenemang. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2013 (dir. 2011:22).

På förslag av justitieutskottet tillkännagav riksdagen i juni 2011 som sin mening att regeringen snarast ska återkomma med ett förslag om att införa en anmälningsskyldighet för vissa personer som ska träda i kraft under 2012 (bet. 2010/11:JuU28 och rskr. 2010/11:324). I betänkandet anförde justitieutskottet bl.a. att idrottsrelaterad brottslighet alltför är ett stort problem och att arbetet med att motverka och bekämpa denna typ av brottslighet måste fortsätta. Utskottet såg därför positivt på den ovan nämnda pågående utredningen. I utredningsdirektiven saknades dock enligt utskottet en anvisning om att föreslå en reglering om anmälningsskyldighet för personer med tillträdesförbud eller som har dömts för våldsbrott eller ordningsstörning relaterad till idrottsevenemang. Enligt utskottet skulle en anmälningsskyldighet innebära större möjligheter att hålla kända bråkmakare borta från arenorna. Utskottet framhöll samtidigt att förslaget om anmälningsskyldighet givetvis måste utformas i enlighet med de regler som gäller i fråga om grundlagsfästa rättigheter enligt regeringsformen och Europakonventionen samt att en sådan åtgärd inte får gå längre än vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har motiverat begränsningen.

Från Regeringskansliet har inhämtats att den ovan nämnda nationella samordnaren inom ramen för sitt uppdrag även kommer att behandla frågan om anmälningsskyldighet vid idrottsarrangemang. Som anges ovan ska uppdraget redovisas senast den 31 mars 2013.

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan ska den nationella samordnaren mot brottslighet i samband med idrottsarrangemang inom ramen för sitt utredningsuppdrag bl.a. se över frågorna om polisens uttag av avgifter för bevakning. I avvaktan på resultatet av utredningen anser inte utskottet att riksdagen bör göra något tillkännagivande när det gäller kostnader för bevakning av idrottsevenemang. Utskottet avstyrker därför motionerna 2011/12:Ju237 (S), motion 2011/12:Ju384 (SD) och motion 2011/12:Ju351 (M).

Som framgår ovan kommer även frågan om anmälningsskyldighet vid idrottsarrangemang att hanteras inom ramen för den nationella samordnarens pågående utredningsuppdrag. Utskottet avstyrker därför motionerna 2011/12:Ju359 (S) yrkande 68 och 2011/12:Kr297 (S) yrkandena 33 och 34.

Bevakningsföretag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motioner om auktorisering och tillsyn av bevakningsföretag.

Motionerna

I motion 2011/12:Ju313 (M) begärs det en översyn av regelverket inom bevakningsbranschen. Motionären anser bl.a. att tillsynen av bevakningsföretagen behöver bli mer effektiv.

I motion 2011/12:Ju353 (M) begärs det en översyn av hur länsstyrelserna tillämpar reglerna om auktorisering av bevakningsföretag. Det har enligt motionären förekommit i för många fall att bevakningsföretag har anställt t.ex. personer med ett kriminellt förflutet.

Bakgrund

Regler om bevakningsföretag finns i lagen (1974:191) om bevakningsföretag. Med bevakningsföretag avses den som yrkesmässigt åtar sig att för någon annans räkning bevaka bl.a. en fastighet, en anläggning, en offentlig tillställning, en enskild person eller sedlar och mynt i samband med transport (1 §). Bevakningsföretag får inte bedriva verksamhet utan auktorisation, dvs. tillstånd (2 §). Auktorisation får beviljas endast om det kan antas att verksamheten kommer att bedrivas på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt och i övrigt i överensstämmelse med god sed inom branschen. Det måste vidare kunna antas att verksamheten inte kommer att få en från allmän synpunkt olämplig inriktning och att den kommer att uppfylla de krav som ställs på verksamhet av det slag som företaget ska bedriva (3 §). All personal hos ett auktoriserat bevakningsföretag ska vara godkänd vid prövning med avseende på laglydnad, medborgerlig pålitlighet och lämplighet i övrigt för anställning i ett sådant företag (4 §). Frågor om auktorisation prövas av länsstyrelsen i det län där företagens ledning har sitt säte. Länsstyrelsen ska inhämta Rikspolisstyrelsens yttrande innan en auktorisation beviljas (5 §). Länsstyrelsen utövar också tillsyn över auktoriserade bevakningsföretag (8 §). Länsstyrelsen har rätt att inspektera auktoriserade bevakningsföretag och att ta del av samtliga handlingar som rör företagets bevakningsverksamhet eller utbildning av väktare. Inspektionen ska göras så snart det finns anledning till det, dock minst en gång vartannat år (10 §). Länsstyrelsen får förelägga ett auktoriserat bevakningsföretag att vidta de rättelser och andra åtgärder som föranleds av tillsynen. Föreläggandet får förenas med vite (12 §). En auktorisation kan återkallas när det inte längre finns förutsättningar för auktorisation enligt lagen eller när det i övrigt finns särskild anledning till återkallelse. Frågor om återkal-

lelse av auktorisation prövas av länsstyrelsen. Vid behandlingen av en sådan fråga ska länsstyrelsen inhämta ett yttrande från Rikspolisstyrelsen (13 §).

I proposition 2011/12:31 Ändring av viss länsstyrelseverksamhet föreslår regeringen att vissa verksamheter, bl.a. handläggningen av ärenden om bevakningsföretag, ska koncentreras till ett mindre antal länsstyrelser. Regeringen föreslår därför att lagen (1974:191) om bevakningsföretag ändras på så sätt att regeringen får meddela föreskrifter om vilka länsstyrelser som ska ansvara för uppgifter enligt lagen. Regeringen anför (prop. s. 28) att syftet med en koncentration av viss länsstyrelseverksamhet är att åstadkomma en högre effektivitet och en mer rationell användning av resurser, såväl ekonomiska som personella. Ett ytterligare syfte är att säkerställa en väl fungerande rättssäkerhet. Regeringen konstaterar (s. 45) att de enskilda länsstyrelsernas verksamhet i bl.a. ärendegruppen bevakningsföretag är av mycket ringa omfattning. Under 2010 sysselsatte denna ärendegrupp – tillsammans med ärendegrupperna medborgarskap, överförmyndare, begravningsfrågor, pantlåneverksamhet, bilskrotning, ensamrätt till sjunket gods, lönegaranti, deponerade medel, Allmänna arvsfonden, häradsallmänningar, lotterier och bitillsyn – endast 56 årsarbetskrafter vid länsstyrelserna, vilket motsvarar knappt 1,2 procent av det totala antalet anställda. Regeringen framhåller att en uppgift normalt utförs bättre ju mer frekvent den görs. Vidare kan arbetet som regel anses bli bättre utfört om flera personer arbetar med samma frågor, så att de har möjlighet att utbyta erfarenheter med varandra. Särskilt sådana ärenden som utgör myndighetsutövning bör utföras på ett likformigt sätt över hela landet. Regeringen betonar att en koncentration inte får medföra en minskad tillsynsverksamhet, och regeringen har därför för avsikt att noggrant följa upp att så inte sker (s. 46). Regeringen har även för avsikt att noga följa upp hur propositionens förslag påverkar det allmännas behov av tillgänglighet till de berörda verksamheterna (s. 51). Sammanfattningsvis anser regeringen att det finns övervägande skäl för att koncentrera bl.a. ärenden om bevakningsföretag till färre länsstyrelser (s. 47). Enligt regeringen är det rimligt att anta att detta kommer att leda till bättre effektivitet och ökad likformighet i myndighetsutövningen.

Riksdagen har antagit regeringens förslag och lagstiftningen träder i kraft den 1 juli 2012 (bet. 2011/12:KU2 och rskr. 2011/12:135).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har förståelse för motionsönskemålen om att se över auktoriseringen och tillsynen av bevakningsföretag. Det är givetvis oacceptabelt om personer som har kriminell bakgrund eller som av någon annan anledning är olämpliga får anställning i sådana företag. Som framgår ovan kommer emellertid handläggningen av ärenden om bevakningsföretag fr.o.m. den 1 juli 2012 att koncentreras till vissa länsstyrelser. Utskottet instämmer i

regeringens och konstitutionsutskottets bedömning att detta torde leda till bättre effektivitet och ökad enhetlighet i myndighetsutövningen. Utskottet konstaterar vidare med tillfredsställelse att regeringen har för avsikt att noggrant följa upp att koncentrationen inte leder till en minskad tillsyn.

Mot denna bakgrund finner inte utskottet anledning för riksdagen att göra något tillkännagivande när det gäller bevakningsföretag. Motionerna 2011/12:Ju313 (M) och 2011/12:Ju353 (M) avstyrks.

Gendarmeriorganisation

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion med förslag om att inrätta någon form av militärpolisorganisation i Sverige.

Jämför reservation 16 (SD).

Motionen

I motion 2011/12:Ju398 (SD) begärs det att det ska skapas förutsättningar att inrätta en gendarmeriorganisation i Sverige. Enligt motionärerna finns det i Sverige ett behov av någon form av utökad militärpolisorganisation med uppgifter utöver dem som ordningspolisen normalt hanterar. Det skulle kunna handla om att ge understöd till ordningspolisen vid svårare ordningsstörningar och att göra ingripanden som kräver tyngre utrustning och en annan taktik än vad polisen normalt använder sig av.

Bakgrund

Försvarsmakten har sedan lång tid på olika sätt gett stöd till samhället i övrigt. Även om det allt övervägande antalet stödinsatser har gällt räddningstjänst, har Försvarsmakten också lämnat andra former av stöd, t.ex. till polisen. Generella bestämmelser om Försvarsmaktens stöd till civil verksamhet finns i förordningen (2002:375) om Försvarsmaktens stöd till civil verksamhet (stödförordningen). Förordningen gäller dock inte för sådant stöd från Försvarsmakten till civil verksamhet som regleras särskilt i lag eller förordning. Inom ramen för stödförordningen får Försvarsmakten lämna stöd till polisen, Kustbevakningen, Tullverket, andra statliga myndigheter samt kommuner och landsting.

I Sverige har det sedan länge betraktats som en allmän grundsats för militär medverkan vid polisiär verksamhet att väpnad trupp inte får sättas in mot den egna befolkningen eller andra civila. Denna grundsats framgår av 7 § stödförordningen. Enligt den bestämmelsen får Försvarsmaktens personal inte användas i situationer där det finns risk för att den kan komma att bruka tvång eller våld mot enskilda när stöd lämnas enligt förordningen.

Efter terroristattacker i USA den 11 september 2001 inleddes ett utredningsarbete om myndigheternas och de övriga offentliga organens beredskap när det gäller omfattande terroristattentat och andra liknande extraordinära händelser i Sverige. Det utreddes även om polisen skulle få utökade möjligheter att begära in stöd från Försvarsmakten när det gäller att förhindra och ingripa mot terroristattacker och andra sådana omfattande angrepp på samhället. Utredningsarbetet resulterade i lagen (2006:343) om Försvarsmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning. Enligt denna lag finns det en möjlighet för polisen att begära stöd från Försvarsmakten även med uppgifter som kan innebära användning av våld och tvång mot enskilda. En sådan begäran om stöd ska beslutas av Rikspolisstyrelsen. Stödet ska gälla att förhindra eller på annat sätt ingripa mot en handling som kan utgöra brott enligt lagen (2003:148) om straff för terroristbrott. I förarbetena till lagen (prop. 2005/06:111 s. 19 f.) anför regeringen att det finns former av terroristattentat som polisen inte kan hantera på egen hand, främst vid händelser som utspelar sig i lufttrummet eller till sjöss. Ett annat exempel på när polisens resurser inte räcker till kan enligt propositionen vara om flera terroristattentat inträffar samtidigt på olika håll i landet. Regeringen framhåller i propositionen att det inte kan komma i fråga att Försvarsmakten lämnar stöd till polisen som kan innebära användning av våld eller tvång i samband med sådan brottslighet som polisen återkommande har att hantera, t.ex. ordningsstörningar vid demonstrationer, gängbrottslighet eller fotbollshuliganism (s. 29).

Utskottets ställningstagande

Den nuvarande ordningen när det gäller Försvarsmaktens stöd till polisen beskrivs ovan. Som grundläggande princip gäller att väpnad trupp inte får sättas in mot den egna befolkningen eller andra civila. Sedan 2006 kan dock Rikspolisstyrelsen begära stöd från Försvarsmakten även med uppgifter som kan innebära våld och tvång mot enskilda. Det ska då gälla att förhindra eller ingripa mot en handling som kan utgöra terroristbrott.

Enligt utskottet är den nuvarande ordningen väl avvägd. Utskottet avstyrker därför motion 2011/12:Ju398 (SD).

”Allemansrätt” till gator och torg

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande med förslag om en ”alle-mansrätt” för vissa gatu- och torgmiljöer.

Jämför reservation 17 (MP, V).

Motionen

I motion 2011/12:Kr278 (MP) yrkande 20 begärs det att en ”allmansrätt” införs för offentliga men privatägda gatu- och torgmiljöer så att principer och regler som gäller för offentliga platser i så stor utsträckning som möjligt också gäller där. Motionärerna anför bl.a. att det saknas demonstrationsrätt på privatägda platser, t.ex. i inomhuscentrum.

Bakgrund

I ordningslagen (1993:1617) finns det särskilda föreskrifter om allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. Lagen innehåller även föreskrifter om allmän ordning och säkerhet i övrigt dels vid sammankomster och tillställningar, dels i viss kollektiv persontrafik, dels vid vissa idrottsarrangemang.

När ordningslagen infördes ersatte denna lag den tidigare allmänna ordningsstadgan (1956:617) och lagen (1956:618) om allmänna sammankomster. I ordningslagen har uttrycket allmän plats, som tidigare användes i ordningslagstiftningen, ersatts med uttrycket offentlig plats. Med offentlig plats avses i huvudsak detsamma som med allmän plats enligt de tidigare reglerna. En utvidgning har emellertid gjorts så att även t.ex. parkeringsplatser, s.k. inetorg och väntsalar som används för allmän trafik ska anses utgöra offentliga platser oavsett om området eller utrymmet är beläget inomhus eller utomhus.

Med offentlig plats avses således i ordningslagen (1 kap. 2 § första stycket)

1. allmänna vägar
2. gator, vägar, torg, parker och andra platser som i en detaljplan redovisas som allmän plats och som har upplåtits för sitt ändamål
3. områden som i en detaljplan redovisas som kvarterersmark för hamnverksamhet, om de har upplåtits för detta ändamål och är tillgängliga för allmänheten
4. andra landområden och utrymmen inomhus som stadigvarande används för allmän trafik.

Enligt andra stycket i samma paragraf får regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, en kommun föreskriva att anläggningar för lek, idrott, camping eller friluftsliv, badplatser, järnvägsområden, begravningsplatser och andra sådana områden, om de inte omfattas av bestämmelserna i första stycket, ska jämföras med offentliga platser vid tillämpning av 3 kap. (Allmän ordning och säkerhet) och av lokala föreskrifter, under förutsättning att områdena är tillgängliga för allmänheten.

I tredje stycket i samma paragraf anges att om ett område eller utrymme som avses i första stycket är tillgängligt för allmänheten endast under vissa tider, är det offentlig plats endast under dessa. Detsamma gäller områden som omfattas av en föreskrift enligt andra stycket.

Vid avgränsningen av begreppet offentlig plats görs det inte någon skillnad mellan utrymmen under tak eller under jord och områden i det fria. Det avgörande är om området eller utrymmet används för allmän trafik. Det förhållandet att överbyggda områden kan utgöra offentliga platser är av särskild betydelse för innerorgen. Med innerorg avses vanligen en större öppen plats inom en byggnad som innehåller butiker, serviceinrättningar m.m., vilka är avgränsade från torget – och vanligtvis även från varandra – genom skyltfönster, väggar och dörrar. Byggnadskroppen kan dessutom innehålla kontor och bostäder.

Innerorgen har ofta samma funktion som torg i det fria. Under vissa tider kan det där samlas många människor för att främst besöka butiker och olika serviceinrättningar. Det förekommer också att innerorgen fungerar som enbart genomgångspassager eller samlingsplatser. Eftersom det förekommer innerorg av olika karaktär har sådana platser inte generellt ansetts vara offentliga platser. Exempelvis kan ett innerorg med endast ett fåtal butiker och bara en in- och utgång inte anses vara ett utrymme som stadigvarande används för allmän trafik. I dessa fall finns inte något uttalat behov av en reglering från ordningssynpunkt.

Annorlunda förhåller det sig med större innerorg, som på ett helt annat sätt är jämförbara med torg i det fria. Större innerorg fungerar som genomgångspassager och samlingsplatser. För sådana torg finns ett klart behov av en reglering från ordningssynpunkt. De utgör därför offentliga platser enligt punkt 4.

Sammanfattningsvis kan sägas att den avgörande omständighet som kan medföra att ett innerorg blir att anse som offentlig plats är att genomgångstrafik av någon betydelse förekommer (se Kazimir Åberg, Ordningssynpunkt [30 april 2010, Zeteo] kommentaren till 1 kap. 2 §).

Enligt 2 kap. 4 § ordningssynpunkt krävs det tillstånd för att anordna allmänna sammankomster och offentliga tillställningar på offentliga platser. Förutsättningarna för att vägra tillstånd till allmänna sammankomster och offentliga tillställningar regleras i 2 kap. 10 §. I första stycket anges att tillstånd till en allmän sammankomst får vägras endast om det är nödvändigt med hänsyn till ordningen eller säkerheten vid sammankomsten eller, som en direkt följd av den, i dess omedelbara omgivning eller med hänsyn till trafiken eller för att motverka en epidemi. I fråga om grunderna för att vägra tillstånd att anordna en allmän sammankomst har första stycket utformats i nära anslutning till regleringen i 2 kap. 24 § regeringsformen (tidigare 2 kap. 14 §) om möjligheterna att begränsa mötes- och demonstrationsfriheterna.

Utskottets ställningstagande

Ovan redogörs i korthet för begreppet offentlig plats i ordningssynpunktens mening. Redan enligt den nuvarande regleringen i 1 kap. 2 § ordningssynpunkt kan t.ex. ett innerorg vara en offentlig plats i lagens mening. Det

avgörande vid denna bedömning är om det förekommer genomgångstrafik av någon betydelse på platsen. Ordningsslagens reglering på detta område är enligt utskottet väl avvägd. Utskottet är därför inte berett att ställa sig bakom önskemålet om att utvidga definitionen av begreppet offentlig plats. Motion 2011/12:Kr278 (MP) yrkande 20 avstyrks.

Motioner som bereds förenklat

Allmänt

Motionsyrkandena i bilaga 2 överensstämmer helt eller i huvudsak med yrkanden som har behandlats tidigare under valperioden. De behandlades i betänkande 2010/11:JuU7 Polisfrågor. Riksdagen avslög motionsyrkandena. Utskottet ser ingen anledning att nu göra en annan bedömning.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Provokation, punkt 1 (SD)

av Kent Ekeroth (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2011/12:Ju402 av Kent Ekeroth och Björn Söder (båda SD), 2011/12:Ju408 av Erik Almqvist och Kent Ekeroth (båda SD) yrkande 2 och 2011/12:Ju411 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 30.

Ställningstagande

Brottsprovokation kan vara ett effektivt verktyg för att komma åt brottslighet som annars är svår att beivra. Jag anser att brottsprovokation bör vara tillåtet när det rör sig om grov organiserad brottslighet och vid olika sexualbrott, t.ex. grooming som är ett särskilt svåråtkomligt brott. Jag anser även att regeringen bör se över möjligheten att tillåta brottsprovokation för att skaffa bevis mot ligor som ägnar sig åt människohandel.

2. Infiltration, punkt 2 (S)

av Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S) och Mattias Jonsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ju359 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 7.

Ställningstagande

Det är viktigt att rättsväsendet har förmåga att bekämpa den grova organiserade brottsligheten. På detta område har infiltrationsoperationer fått ökad betydelse under senare år. I Sverige saknas det emellertid bestämmelser

om hur infiltrationsoperationer ska gå till. Frågan har utretts av Polismetodutredningen som i betänkandet Särskilda spaningsmetoder (SOU 2010:103) har föreslagit en lagreglering på området. Regeringen har emellertid inte presenterat någon sådan lagstiftning ännu. Avsaknaden av lagstiftning innebär en stor osäkerhet för polisen om hur man ska verka i infiltrationsprocesser. Detta hämmar polisens arbete. Regeringen bör därför skyndsamt presentera en lagstiftning som ger polisen möjlighet att arbeta med infiltration under rättssäkra former.

3. Utvidgat avlägsnande vid störande av allmän ordning, punkt 3 (SD)

av Kent Ekeroth (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ju204 av Björn Söder och Kent Ekeroth (båda SD).

Ställningstagande

Ett utvidgat avlägsnande enligt 13 c § andra stycket polislagen får inte verkställas på ett sådant sätt att rörelsefriheten för deltagarna inskränks under längre tid än två timmar. Denna korta tidsram skapar problem för polisen, framför allt i samband med idrottsevenemang och demonstrationer. Det har förekommit att polisen har tvingats släppa personer i för tid därför att den nuvarande tidsramen inte varit tillräcklig för att hinna visitera och forsla bort samtliga personer i en störande folksamling. För att komma till rätta med problemet behöver polisen få en utökad tidsram så att rörelsefriheten för deltagarna i en störande folksamling kan inskränkas under längre tid än två timmar.

4. Förundersökningsledning, punkt 6 (S)

av Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S) och Mattias Jonsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ju359 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 44.

Ställningstagande

För en effektiv brottsbekämpning bör de befintliga resurserna utnyttjas på bästa sätt. Arbetsfördelningen mellan polis och åklagare bör därför förändras på så sätt att polisen får befogenhet att leda något mer komplicerade förundersökningar än i dag. Då skulle åklagarna få möjlighet att koncentrera sig på svårare ärenden. Detta förutsätter givetvis att de polisiära förundersökningsledningarna får nödvändig kompetensutveckling.

5. Utredning av de nya polismetodernas effektivitet, punkt 7 (MP, V)

av Maria Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ju326 av Lena Olsson m.fl. (V) yrkande 3.

Ställningstagande

Polismyndigheterna hör sammantaget till de största och dyraste myndigheterna i landet. Under de senaste åren har polisen fått en mängd nya verktyg, t.ex. buggning och annan hemlig övervakning. Samtidigt har polisen utvecklat metoder för infiltration och s.k. undercoververksamhet. En del av dessa metoder övervakas av Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten. Någon ordentlig utvärdering av de nya metoderna har dock inte gjorts.

Många av de nya spaningsmetoderna är såväl dyra som personalkrävande och djupt integritetskränkande. För polisens trovärdighet är det därför av yttersta vikt att metoderna verkligen är verksamma och effektiva. Den parlamentariska insynen kan behöva ökas. Vi anser därför att en utredning med bred parlamentarisk medverkan bör genomföras för att genomlysas de nya metodernas effektivitet.

6. Ökade möjligheter för polisen att komma åt alkohol som innehas av unga, punkt 9 (S)

av Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S) och Mattias Jonsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ju359 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 62.

Ställningstagande

Alkohol är många gånger förknippat med misshandel, skadegörelse, sexuella övergrepp och tragiska olyckor. Polisanmälningarna mot langning har ökat dramatiskt, vilket beror på ökade insatser och nya metoder från polisens sida. Mörkertalet är dock fortfarande stort, och det finns mycket kvar att göra för att minska alkoholanvändandet bland ungdomar.

I sådana fall då det finns en befogad misstanke att en ung person olovligt har alkohol i t.ex. en väska vill vi ge polisen befogenhet söka igenom väskan. Det handlar inte om att ge polisen en rätt att generellt genomsöka bagage, utan det ska finnas en befogad misstanke om olaga alkoholinnehav. Ett sådant verktyg skulle kunna effektivisera polisens arbete för att motverka att unga dricker alkohol och även komma åt langning. Principen liknar den som ger polisen möjlighet att gå igenom väskor osv. för att söka efter klotterutrustning. Regeringen bör låta utreda detta.

7. Polisenärvaro i hela landet, punkt 10 (S, V)

av Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Lena Olsson (V) och Mattias Jansson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:N303 av Lars Ohly m.fl. (V) yrkande 3.

Ställningstagande

Det måste till krafttag för att lösa frågan om polisenärvaro i hela landet. Ett alternativ för att öka allmänhetens tillgång till polisen kan vara s.k. servicebussar som kan hantera tillståndsansökningar, stöldanmälningar, pass och rådgivning. En annan lösning kan vara att polisen ger denna service på servicekontor enligt Högdahlsutredningens förslag (SOU 2008:97 och SOU 2009:92).

Utvecklad serviceverksamhet och en ny polisutbildning skulle vidare öka möjligheten att fler yngre poliser söker sig till tjänster ute i landet.

I Sveriges gränstrakter finns stora obemannade områden. Vi vill därför underlätta för gränsöverskridande samverkan mellan polisen i de nordiska länderna.

Regeringen bör tillsätta en utredning som får i uppdrag att komma med förslag till hur man löser problemen med bristande polisenärvaro i delar av landet enligt ovan.

8. Kriminalsökhundar, punkt 11 (MP)

av Maria Ferm (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ju309 av Mats Pertoft (MP).

Ställningstagande

Inom den svenska polisen finns sedan 1994 specialutbildade kriminalsökhundar, dvs. hundar som är utbildade att finna döda människokroppar, kroppsdelar och kroppsvätskor. Dessa hundar kan ha en avgörande betydelse i en utredning. Hundarna kan t.ex. finna kvarlevor i brandrester, vilket är enormt tidsbesparande för kriminalteknikerna. Vidare sparar hundarnas kompetens också lidande för anhöriga i olika ärenden.

Hundarna är dock kostsamma att utbilda. Det är även kostsamt att bibehålla hundarnas höga standard. I Sverige finns därför endast tolv sådana hundar fördelade på sju myndigheter. De polismyndigheter som inte har denna kompetens måste alltså begära förstärkning från en annan myndighet. Vid prövningen av om en sådan förstärkning ska begäras gör den lokala myndigheten dels en kostnadsmissig bedömning, dels en bedömning av tidsaspekter för en eventuell insats med en kriminalsökhund.

Detta kan innebära att specialkompetensen inte nyttjas alls eller inte nyttjas till fullo, vilket bl.a. ur ett rättssäkerhetsperspektiv inte är tillfredsställande. Om resursen behövs ska den rekvireras utan funderingar på tid och pengar.

Kriminalsökhundarna bör vara en nationell resurs, som t.ex. polishelikoptrar och mordkommissionen. Regeringen bör låta utreda hur polishundar med specialkompetens ska kunna bli tillgängliga för polisen över hela landet.

9. Temporära gränskontroller vid behov, punkt 14 (SD)

av Kent Ekeröth (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ju411 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 28.

Ställningstagande

Den ökade globaliseringen innebär en ökad rörlighet även för kriminella nätverk. Till detta kommer att Sveriges gränser står närmast oskyddade efter tillträdet till EU. Kriminella individer kan röra sig fritt inom Schengenområdet. Under dessa förutsättningar frodas brottslighet som människohandel och smuggling.

Tullen måste få de verktyg de behöver för att kunna möta detta tryck. Jag anser att vi i Sverige på lång sikt ska återvinna vår nationella suveränitet när det gäller gränskontroller. På kort sikt bör Sverige i varje fall få möjlighet att införa temporära gränskontroller vid behov.

10. Avveckla Frontex, punkt 16 (V)

av Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Sf241 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 7.

Ställningstagande

Utvecklingen av den fria rörligheten inom EU sker på bekostnad av den fria rörligheten i EU:s grannstater. Frontex mandat är i allt väsentligt inriktat på att skydda EU:s gränser. Däremot har Frontex inte ett uppdrag att rädda människor i nöd och livsfara, t.ex. vid skeppsbrott.

Frontex har tvärtom bidragit till många tragedier utanför EU:s yttre gränser under de senaste åren. De alltmer avancerade övervakningssystemen har fått till följd att fler flyktingar väljer längre och farligare vägar. Som en brutal konsekvens av detta omkommer fler och fler människor under sin flykt till Europa. Många tredjelandsmedborgare dör när de försöker nå Spaniens eller Italiens södra gräns, och antalet ökar för varje år. Enligt Fortress Europe, en italiensk organisation som gör flyktingobservationer, har det bara under de första sju månaderna 2011 drunknat 1 931 personer som försökt ta sig över Medelhavet till Europa.

Den politik som förs innebär också att afrikanska länder pressas att införa en hårdare politik för att bekämpa migration, baserat på den europeiska modellen med gränskontroller, kriminalisering, frihetsberövande och utvisning. Detta belönas med EU-finansiering.

Förutom att Frontex avstår från att hjälpa människor i fara avvisas många människor utan att få möjlighet att söka asyl. Först och främst sker detta genom att de hindras från att komma i land. De tvingas i stället vända tillbaka eller ”försvinner” på annat sätt. Människor lever också inlåsta i förvarsanläggningar under emellanåt mycket svåra förhållanden. De undanhålls nödvändig information och juridisk hjälp som de har rätt till för att kunna söka asyl.

Marknaden för samvetlösas människosmugglare ökar. De alltmer omfattande smugglingsnätverken utpekade sedan som ansvariga för de dödsfall som sker. Det verkliga ansvaret ligger dock på EU-ländernas regeringar.

De mänskliga och rättsliga kostnaderna för den förda politiken är sammanfattningsvis oerhörda. Regeringen bör därför verka för att Frontex avvecklas.

11. Utvärdering av Frontex verksamhet, punkt 17 (S, MP, V)

av Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Maria Ferm (MP), Lena Olsson (V) och Mattias Jonsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 3.

Ställningstagande

Frontex mandat är i allt väsentligt inriktat på att skydda EU:s gränser. Där emot saknas en explicit mekanism för att tillförsäkra skydd för asylsökande och andra utsatta grupper. En av de mest oroande bristerna i mandatet är frånvaron av ett uppdrag att rädda människor i nöd och livsfara, t.ex. vid skeppsbrott. Frontex har också medgett att räddningsoperationer och förmåga att agera i humanitära krissituationer inte ligger inom byråns behörighet. Det är således helt klart att Frontex prioritet är att stoppa fartyg vid gränserna och att medverka vid sjöräddning är helt frivillig. Enligt internationell rätt är dock en fartygsbefälhavare eller en regering skyldig att snabbast möjligt rädda personer i sjönöd, oavsett de nödställas nationalitet eller status.

Förhandlingarna om ändringarna i Frontexförordningen tog en mycket illavarslande vändning när rådet avvisade så gott som alla ändringsförslag från Europaparlamentet som syftade till att skapa mekanismer och garantier för att Frontex inte ska begå övergrepp mot asylrätten och grundläggande mänskliga rättigheter i sin verksamhet.

Frontex och snabbinsatsstyrkornas insatser strider mot både FN:s flyktingkonvention och Europakonventionen. Flyktingarna ombord på de fartyg som eskorteras tillbaka till Afrika ges nämligen inga möjligheter att söka asyl. EU:s gränskontroll förläggs på detta sätt till tredjeländers sjöterritorium. Dessa ”förebyggande aktioner” stämplar alla som ”illegala” migranter och tar inte hänsyn till att det kan finnas flyktingar med asylskäl ombord. Ett sådant förhandsantagande om illegalitet och förebyggande gränskontroll omöjliggör ett fullständigt respekterande av mänskliga rättigheter. De asylsökande berövas sin rätt till en reguljär asylprocess med en individuell bedömning av asylärendet. Denna politik leder alltså till systematiska brott mot internationell och europeisk flyktingrätt.

Mellan 1993 och den 16 juni 2011 har, enligt uppgift av nätverket United for Cultural Action, 15 551 människor dött under försök att ta sig till Europa. EU:s institutioner beklagar förlusterna i människoliv till havs och de allt större risker som migranterna är beredda att utsätta sig för. Man är rasande över den blomstrande människosmugglingen – detta samtidigt som man inte låtsas se det direkta orsakssambandet med de åtgärder man själv har vidtagit för att stänga gränserna och hindra asylsökande från att nå EU:s territorium.

Regeringen bör skyndsamt verka för att inriktningen av Frontex verksamhet ändras på ett djupgående sätt så att både asylrätten och skyldigheten att bistå skeppsbrutna respekteras.

12. Eritreas tvångsbeskattning av exileritreaner, punkt 18 (S, V)

av Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Lena Olsson (V) och Mattias Jansson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2011/12:Sk344 av Fredrik Malm (FP) och

2011/12:U290 av Hillevi Larsson (S) yrkande 2 och
bifaller delvis motion

2011/12:Sk207 av Arhe Hamednaca (S).

Ställningstagande

Eritreas beskattning av diasporan med 2 procent av bruttoinkomsten bidrar till att stärka den eritreanska diktaturen. De insamlade pengarna bidrar till att upprätthålla väpnade grupper vid Afrikas horn, i strid med FN:s sanktioner mot Eritrea. Enligt en FN-rapport daterad den 18 juli 2011 (S/

2011/433) är beskattningen av den eritreanska diasporan förmodligen en av de viktigaste inkomstkällorna för regeringspartiet i Eritrea. Det rör sig enligt rapporten om hundratal miljoner dollar varje år.

Om alla personer i Sverige som är födda i Eritrea skulle betala skatten till diktaturen i hemlandet rör det sig sannolikt om tiotal miljoner kronor. Hur många som vågar avstå från att betala vet vi inte.

Den eritreanska regimen hävdar ibland att denna skatt är frivillig. Eritreaner runt om i världen vittnar dock om att den som inte betalar kan få problem, t.ex. om vederbörande vill återvända till Eritrea eller har släktingar i landet. Även eritreaner som bor i Sverige riskerar att utsättas för trakasserier både mot den egna personen och mot familj och vänner i hemlandet. Enligt en rapport från människorättsorganisationen Amnesty förekommer det att exileritreaner som inte har betalat skatten fängslas eller hålls kvar i Eritrea när de besöker landet. En annan repressalie kan vara att den som inte betalar nekats inresevisum.

Den ovan nämnda FN-rapporten berättar detaljerat om hur Eritreas skatteindrivning i Sverige går till och namnger också tjänstemän vid Eritreas ambassad i Stockholm som ansvarar för verksamheten och andra ledande personer i finansieringsarbetet. I rapporten rekommenderas staterna att utreda om den eritreanska skatteindrivningen i deras respektive länder är laglig, särskilt då indrivningen sker med hot eller tvång, och – om indrivningen inte kan anses laglig – att vidta lämpliga åtgärder.

Även om det inte finns folkrättsliga hinder mot skatteuttaget i sig kan det aldrig vara försvarbart att invånare som lever i Sverige ska tvingas avstå inkomst för att stödja en repressiv diktatur. Den eritreanska staten måste återbetala illegitima skatter som har drivits in under hot. De ansvariga måste ställas inför domstol.

Regeringen bör, i enlighet med rekommendationerna i FN-rapporten, låta utreda om det är möjligt att med lagstiftning stoppa den eritreanska regimen skatteindrivning i Sverige.

13. Arbetet mot barnsexturism, punkt 19 (S, MP, V)

av Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Maria Ferm (MP), Lena Olsson (V) och Mattias Jonsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2011/12:Ju338 av Lena Olsson m.fl. (V) yrkande 2 och 2011/12:Ju359 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 37.

Ställningstagande

Barnsexturismen i världen är omfattande. Det finns dock flera oklarheter kring denna typ av brottslighet. Det är t.ex. oklart vilka som är förövare, hur stor återfallsfrekvensen bland dessa är, om de kan kopplas till andra sexualbrott och hur internet och ny teknik påverkar exploateringen. Regeringen bör ta initiativ både nationellt och inom EU för att kartlägga och bekämpa barnsexturismen i världen. I detta arbete skulle Europol kunna få en tydlig roll.

Det är fortfarande få misstänkta barnsexturister som döms. En bidragande orsak till detta är det låga antalet anmälningar. Det behövs därför ytterligare informationsinsatser gentemot svenska turister. Turisterna måste bli medvetna om vilka insatser de kan bistå med om de ser tecken på barnsexturism.

Barnsexhandeln spänner över flera departements ansvarsområden, vilket kan göra att frågan faller mellan stolarna. Ett helhetsgrepp måste tas för att samordna och koordinera frågan. Detta skulle kunna göras genom att man tillsätter en arbetsgrupp med representanter från flera departement.

För att svenska barnsexturister ska kunna dömas i Sverige krävs även ett fungerande polissamarbete med andra länder. Regeringen bör ta fram en strategi för hur polisen ska få till stånd samarbetsavtal med andra länder när det gäller svenskar som har begått sexuella övergrepp mot barn. Vi vill även se en ökning av antalet polisiära sambandsmän på svenska ambassader i de områden där barnsexturism är vanligt förekommande. Konsulat och ambassader ska rapportera alla svenskar som anmäls, åtalas och döms för denna typ av brott utomlands till svenska myndigheter.

14. Skattefinansiering av polisens bevakning av idrottsevenemang, punkt 20 (SD)

av Kent Ekeröth (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Ju384 av Mattias Karlsson och Josef Fransson (båda SD) och bifaller delvis motion

2011/12:Ju237 av Peter Jeppsson och Suzanne Svensson (båda S).

Ställningstagande

Vid tillkomsten av reglerna om att polisen ska ta ut avgifter för att hålla ordning vid offentliga tillställningar med vinstsyfte fanns det inga idrottsaktiebolag. Det fördes inte heller någon debatt om huruvida elitidrott ska jämföras med underhållningsindustrin. Att öka den ekonomiska belast-

ningen för idrottsarrangörer står i strid med målsättningen om en stark och konkurrenskraftig svensk idrottsrörelse. Polisens brottsbeivrande och brottsbekämpande verksamhet bör av princip vara finansierad via skattsedeln. Arrangörer av idrottsevenemang bör inte åläggas betalningsansvar för polisinsatser.

15. Kameraövervakning vid matcher, punkt 23 (S)

av Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S) och Mattias Jonsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Kr297 av Berit Högman m.fl. (S) yrkande 34.

Ställningstagande

Ingen ska behöva avstå från att gå på match för att han eller hon känner sig otrygg. Det är angeläget att motverka huliganism i samband med idrottsarrangemang. Ett steg i rätt riktning vore att införa ett tydligt regelverk för kameraövervakning vid matcher.

16. Gendarmeriorganisation, punkt 26 (SD)

av Kent Ekeröth (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ju398 av Mikael Jansson (SD).

Ställningstagande

Sedan händelserna i Ådalen 1931 är det i Sverige förbjudet att använda militära enheter i inrikes säkerhetsfrågor. Detta förbud är inte oproblematiskt. Det kan uppstå situationer där polisens kapacitet inte räcker till. I dag kan militären inte utan problem stödja den normala verksamheten vid t.ex. ett räddningsuppdrag. Om det blir krig eller krigsfara ska polisen enligt uppgift ägna sig åt att upprätthålla den allmänna ordningen även om detta sker i samverkan med en angripare. Det är inte tillfredsställande. Jag

anser att det bör skapas förutsättningar för att inrätta en gendarmeriorganisation i Sverige. En sådan organisation skulle kunna lösa problem som kan tänkas uppstå i gränslandet mellan militära och polisiära frågor.

17. "Allemansrätt" till gator och torg, punkt 27 (MP, V)

av Maria Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 27 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Kr278 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkande 20.

Ställningstagande

Det offentliga rummet är i fara när mötesplatser förskjuts till köpcentrum i allt högre grad. Vi anser att privatägda platser som t.ex. inomhuscentrum bör likställas med vanliga gator och torg i en större utsträckning än enligt nuvarande regler. Detta är viktigt bl.a. för att garantera medborgarnas rätt att demonstrera på dessa platser.

Särskilda yttranden

1. Signalspaning, punkt 5 (S)

Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S) och Mattias Jonsson (S) anför:

I december 2011 träffade Socialdemokraterna en överenskommelse med regeringen om Säkerhetspolisens och Rikskriminalpolisens möjligheter att inrikta signalspaning. Överenskommelsen syftar till att stärka Sveriges totala förmåga att förebygga och förhindra terrorism och sådan grov gränsöverskridande brottslighet som kan hota väsentliga nationella intressen. Mot bakgrund av denna överenskommelse behövs inte något riksdagsuttalande i enlighet med vårt förslag i motion 2011/12:Ju359 yrkande 8. Vi avstår därför från att reservera oss till förmån för yrkandet.

2. Skattefinansiering av polisens bevakning av idrottsevenemang, punkt 20 (S, MP, V)

Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Maria Ferm (MP), Lena Olsson (V) och Mattias Jonsson (S) anför:

Vi instämmer i det syfte som anføres i motion 2011/12:Ju237. Om fotbollsklubbarna, som ofta drivs med frivilligarbete, måste betala stora summor för polisens bevakning kan det i en förlängning leda till att klubbarna får svårt att bedriva verksamhet. Det är ett scenario som inte är tillfredsställande. Vår utgångspunkt är att samhället har ett huvudansvar när det gäller att upprätthålla ordningen. Detta samhällsuppdrag ska betalas med skattepengar.

Vi avvisar inte att man i undantagsfall kan behöva ta ut avgifter för olika evenemang, men vi är kritiska till den utvidgning av avgiftsmöjligheter som nu har lagts fast. Därför anser vi att regelverket för polisen att ta ut avgifter måste ses över. Vi väljer därför att i nuläget avstå från att reservera oss till förmån för motionen.

3. Motioner som bereds förenklat, punkt 28 (S)

Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S) och Mattias Jonsson (S) anför:

Utskottet har genom förenklad beredning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2. Då det gäller motionsförslagen hänvisar vi till tidigare ställningstaganden av Socialdemokraternas företrädare i motsvarande frågor i betänkande 2010/11:JuU7. Vi vidhåller de synpunkter som framförts i de sammanhangen men avstår från att i förekommande fall på nytt ge uttryck för avvikande uppfattningar i en reservation.

4. Motioner som bereds förenklad, punkt 28 (MP)

Maria Ferm (MP) anför:

Utskottet har genom förenklad beredning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2. Då det gäller motionsförslagen hänvisar jag till tidigare ställningstaganden av Miljöpartiets företrädare i motsvarande frågor i betänkande 2010/11:JuU7. Jag vidhåller de synpunkter som framförts i de sammanhangen men avstår från att i förekommande fall på nytt ge uttryck för avvikande uppfattningar i en reservation.

5. Motioner som bereds förenklad, punkt 28 (SD)

Kent Ekeröth (SD) anför:

Utskottet har genom förenklad beredning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2. Då det gäller motionsförslagen hänvisar jag till tidigare ställningstaganden av Sverigedemokraternas företrädare i motsvarande frågor i betänkande 2010/11:JuU7. Jag vidhåller de synpunkter som framförts i de sammanhangen men avstår från att i förekommande fall på nytt ge uttryck för avvikande uppfattningar i en reservation.

6. Motioner som bereds förenklad, punkt 28 (V)

Lena Olsson (V) anför:

Utskottet har genom förenklad beredning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2. Då det gäller motionsförslagen hänvisar jag till tidigare ställningstaganden av Vänsterpartiets företrädare i motsvarande frågor i betänkande 2010/11:JuU7. Jag vidhåller de synpunkter som framförts i de sammanhangen men avstår från att i förekommande fall på nytt ge uttryck för avvikande uppfattningar i en reservation.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011

2011/12:Sk207 av Arhe Hamednaca (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige likt exempelvis Storbritannien bör lagstifta mot den typ av tvångsbeskattning som drabbar exilertreaner.

2011/12:Sk344 av Fredrik Malm (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda ny lagstiftning i syfte att stoppa Eritreas beskattning av eritreaner boende i Sverige.

2011/12:Ju201 av Hans Hoff (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utandningsprov.

2011/12:Ju204 av Björn Söder och Kent Ekeröth (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att vid utvidgat avlägsnande utöka tiden för inskränkning av rörelsefriheten.

2011/12:Ju219 av Christina Karlsson och Jasenko Omanovic (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öka bekämpningen av gränsöverskridande it-brottslighet.

2011/12:Ju230 av Lars-Arne Staxäng (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att förbättra trafiksäkerhetsmedvetandet inom polisen.

2011/12:Ju231 av Lars-Arne Staxäng (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om auktorisering av väktare och ordningsvakter.

2011/12:Ju237 av Peter Jeppsson och Suzanne Svensson (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökade kostnader i samband med krav på högre säkerhet vid fotbollsmatcher och andra publika arrangemang.

2011/12:Ju247 av Anders Hansson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att använda sig av brottsprovokation när det gäller sexualbrott mot unga på internet.

2011/12:Ju249 av Jan Lindholm (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inga barn i andra länder ska utsättas för sexuell exploatering av personer från Sverige.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förenklade möjligheter att anmäla misstanke om brott bör utvecklas på alla platser runt om i världen där den svenska barnsexturismen är utbredd och där svensk polis i form av en s.k. sambandsman är stationerad.

2011/12:Ju252 av Gustav Nilsson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra en översyn av nuvarande lagstiftning så att det blir möjligt att göra rutinmässiga drogtester av förare för att upptäcka om föraren är påverkad av narkotiska preparat.

2011/12:Ju255 av Mikael Cederbratt (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett tydligare regelverk för polisens arbetsmetoder.

2011/12:Ju262 av Jan R Andersson och Finn Bengtsson (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en minskad administrativ börda för restauranger.

2011/12:Ju265 av Jonas Jacobsson Gjörtler (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten att ge parkeringsvakter och ordningsvakter förordnande att direkt bötfälla personer som gör sig skyldiga till nedskräpning.

2011/12:Ju268 av Ann-Kristine Johansson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett tydliggörande av regelverket för beredskapspolisen.

2011/12:Ju270 av Mikael Cederbratt m.fl. (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polisen i rutinmässiga kontroller av bilförare även bör ha möjlighet att utföra drogtester.

2011/12:Ju277 av Stefan Caplan (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av Nationella insatsstyrkans flygburna transportbehov.

2011/12:Ju294 av Jessika Vilhelmsson och Ulf Berg (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av polisens uppdrag.

2011/12:Ju297 av Oskar Öholm (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att krav på tillstånd för att anordna offentlig danstillställning bör avskaffas.

2011/12:Ju305 av Fredrik Lundh Sammeli (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att försvåra åtkomsten till barnpornografiskt material och om att statliga myndigheter och verk endast ska upphandla nätleverantörer som samarbetar med Rikskriminalpolisen.

2011/12:Ju306 av Fredrik Lundh Sammeli och Hannah Bergstedt (båda S):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förenklade möjligheter att anmäla misstanke om barnsexturism bör införas vid fler svenska beskickningar med stationerad polissambandsman.

2011/12:Ju309 av Mats Pertoft (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda hur polishundar med specialkompetens kan vara tillgängliga för polisen över hela landet.

2011/12:Ju313 av Lars Beckman (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppmärksamma behovet av en översyn av regelverket inom bevakningsbranschen.

2011/12:Ju317 av Thomas Finnborg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utöka polislagen 20 a § till att också gälla för båtar.

2011/12:Ju326 av Lena Olsson m.fl. (V):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en utredning med bred parlamentarisk medverkan bör tillsättas för att genomlysna de nya polismetodernas effektivitet.

2011/12:Ju338 av Lena Olsson m.fl. (V):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram en strategi för hur polisen ska kunna få till stånd samarbetsavtal med andra länder när det gäller svenskar som begått sexuella övergrepp mot barn.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta direktlinjer vid svenska ambassader för anmälan om sexualbrott mot barn.

2011/12:Ju348 av Ulf Berg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om polisens användning av filmutrustning.

2011/12:Ju351 av Christian Holm och Lena Asplund (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att låta de olika idrottsförbunden stå för en större del av kostnaden för polisiära ordningsinsatser vid idrottsevenemang.

2011/12:Ju353 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bevakningsföretag.

2011/12:Ju355 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge Tullverket möjlighet att kvarhålla individer när dessa är misstänkta för brott.

2011/12:Ju356 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge Tullverket befogenhet att inleda förundersökning om varumärkesintrång.

2011/12:Ju359 av Morgan Johansson m.fl. (S):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en lagstiftning som ger polisen möjlighet att arbeta med infiltration under rättssäkra former.

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge Säkerhetspolisen tillgång till signalspanning.
37. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för att skärpa kampen mot sexuell exploatering av barn och unga, s.k. barnsexturism.
43. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa utredningsgaranti.
44. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att låta polisen leda fler förundersökningar.
56. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta alkoholutandningsprov på förare som varit inblandade i trafikolyckor.
62. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökade möjligheter för polisen att komma åt alkohol som olovligen innehas av ungdomar.
68. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om anmälningsplikt för personer som är dömda till tillträdesförbud eller för våldsbrott eller ordningsstörningar som är relaterade till idrottsarrangemang.

2011/12:Ju384 av Mattias Karlsson och Josef Fransson (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över lagstiftningen så att arrangörer av idrottsevenemang i framtiden befrias från betalningsansvar vid polisinsatser.

2011/12:Ju393 av Kent Ekeröth m.fl. (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa ett offentligt register över dömda pedofiler med hög återfallsrisk.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa ett offentligt register över flerfaldigt dömda våldtäktsmän.

2011/12:Ju397 av Hans Wallmark (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av svenska tull- och gränskontroller så att dessa står i överensstämmelse med idén om fri rörlighet inom EU och passfrihet i Norden.

2011/12:Ju398 av Mikael Jansson (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta en gendarmeriorganisation.

2011/12:Ju402 av Kent Ekeröth och Björn Söder (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa utökade möjligheter för rättsväsendet att använda sig av brottsprovokation på ett sätt som anges nedan.

2011/12:Ju408 av Erik Almqvist och Kent Ekeröth (båda SD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillåta polisen att utöva brottsprovokation.

2011/12:Ju411 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa ett offentligt register över dömda pedofiler med hög återfallsrisk.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa ett offentligt register över flerfaldigt dömda våldtäktsmän.
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att säkerställa att Sverige har kapacitet att vid behov återupprätta gränskontrollerna.
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa utökade möjligheter för rättsväsendet att använda sig av brottsprovokation.

2011/12:U290 av Hillevi Larsson (S):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tvångsbeskattningen av eritreaner i Sverige.

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att Frontex avvecklas.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen måste verka för en djupgående förändring av inriktningen på Frontex verksamhet så att både asylrätten och skyldigheten att bistå skeppsbrutna respekteras.

2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU ska verka för att Frontex utvärderas samt att UNHCR ges en mer aktiv roll i Frontex operativa arbete vid EU:s gränser.

2011/12:Kr278 av Tina Ehn m.fl. (MP):

20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en ”allmansrätt” i offentliga, men privatägda, gatu- och torgmiljöer, så att principer och regler som gäller för offentliga platser i så stor utsträckning som möjligt också gäller där.

2011/12:Kr297 av Berit Högman m.fl. (S):

33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa anmälningsskyldighet för dömda hulisgar på matchdagar.
34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skapa ett tydligt regelverk för kameraövervakning vid matcher.

2011/12:T351 av Anita Brodén och Annika Qarlsson (FP, C):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om obligatorisk drogtestning av förare vid olyckor.

2011/12:N303 av Lars Ohly m.fl. (V):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utse en utredning som bör få i uppdrag att komma med förslag till polisnärvaro i hela landet.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 28

Motion	Motionärer	Yrkanden
28. Motioner som bereds förenklat		
2011/12:Ju201	Hans Hoff (S)	
2011/12:Ju219	Christina Karlsson och Jasenko Omanovic (båda S)	
2011/12:Ju230	Lars-Arne Staxäng (M)	
2011/12:Ju231	Lars-Arne Staxäng (M)	
2011/12:Ju247	Anders Hansson (M)	
2011/12:Ju249	Jan Lindholm (MP)	1 och 3
2011/12:Ju252	Gustav Nilsson (M)	
2011/12:Ju255	Mikael Cederbratt (M)	
2011/12:Ju262	Jan R Andersson och Finn Bengtsson (båda M)	
2011/12:Ju265	Jonas Jacobsson Gjørtler (M)	
2011/12:Ju268	Ann-Kristine Johansson (S)	
2011/12:Ju270	Mikael Cederbratt m.fl. (M)	
2011/12:Ju294	Jessika Vilhelmsson och Ulf Berg (båda M)	
2011/12:Ju297	Oskar Öholm (M)	
2011/12:Ju305	Fredrik Lundh Sammeli (S)	
2011/12:Ju306	Fredrik Lundh Sammeli och Hannah Bergstedt (båda S)	2
2011/12:Ju338	Lena Olsson m.fl. (V)	3
2011/12:Ju356	Marietta de Pourbaix-Lundin (M)	
2011/12:Ju359	Morgan Johansson m.fl. (S)	43 och 56
2011/12:Ju393	Kent Ekeröth m.fl. (SD)	1 och 2
2011/12:Ju411	Jimmie Åkesson m.fl. (SD)	22 och 23
2011/12:Sf241	Christina Höj Larsen m.fl. (V)	8
2011/12:T351	Anita Brodén och Annika Qarlsso (FP, C)	1